

1 MAYIS EYLEMİNİN ANATOMİSİ

1 Mayıs 1977 eylemi çok yönlü, girift bir olaydır. Tek boyutlu bir şema ile basitleştirilemeyecek kadar girift. Ayrıca, tek başına ele alınacak, yalnızca o güne sınırlı bir olay da değildir. Daha geniş ve daha uzun süreli bir operasyonun ve bir sürecin bir halkasıdır.

Ekonomik durumun sıkıştırması ve büyük burjuvazinin baskısıyla erken seçimi kabul etmek durumunda kalan Demirel ve Milliyetçi Cephe ortakları seçim stratejilerini korku ve terör üzerine oturtular. Zaten, büyük sermaye sınıfının egemenliğini ve çıkarlarını korumak yolunda, işçi sınıfını, emekçi kitleleri, tüm demokratik güçleri sindirmek ve geriletebilmek için iki yıldır kaba kuvvet baskıları, silahlı saldırılar, cinayetler günden güne tırmandırılıyordu. Kendi yarattıkları bu kargaşa ve dehşet ortamının sorumluluğunu sürekli solculara yükleyerek, kendi deyimleriyle «son Türk devleti»nin tehlikede olduğunu, Türkiye Cumhuriyetini «beynelmilel komünizm»in tehdit ettiğini iddia ederek kamuoyunda, halk kitlelerinde korku yaratmaya bu korku yoluyla da onları Milliyetçi Cephe etrafında toparlamaya çalışıyorlardı. Politikası bütünüyle iflas etmiş, ulusal ekonomiyi geçit vermez bir dar boğaza sürükleyip saplandırmış büyük sermaye sınıfları ve onların Milliyetçi Cephe iktidarı için ellerinde anti-komünizm ticaretinden başka kullanabilecekleri bir koz kalmamıştı. Ama bu çocukları onlar açısından pek başarılı olmuyordu, çünkü MHP'nin, ülkücülerin, komandoların yaptıkları apaçık ortadaydı; yer yer MSP'li Akıncıların ve AP gençlik kollarının da aynı saldırı ve cinayet furysına katılmaktan geri kalmadıkları gözden kaçırılmıyordu.

Demirel ve ortakları 1 Mayıs mitingini kendi yararlarına nasıl kullanabileceklerini hesapladılar. 1 Mayıs mitinginde kanlı olaylar çıkar, insanlar ölürse bunun sorum-

luluğunu işçi sınıfına, solculara yüklemek kolay olacaktı. Ve bu noktadan hareketle, genel olarak saldırı, cinayet, anarşi ve terör ortamını solcuların yarattığı iddiaları geçerlilik, inandırıcılık kazanacaktı. Anti-komünizm kampanyası kolayca körüklenilecekti. Halk korkuya, yığınlaşa düşecek ve Milliyetçi Cephe, bu korkuyu ve 1 Mayıs mitingini seçim stratejisinde başlıca malzeme olarak kullanabilecekti.

Bu seçimlerde ABD'nin hesaba katılması gereken bir etken olduğu geçerli bir varsayımdır. ABD Türkiye'nin iç politikasına hiç bir zaman ilgisiz olmamıştır ve bu seçimlerde bu «ilgi»nin çok daha güçlü ölçüde kendini duyurmayacağı düşünülemez. ABD'nin sermaye sınıflarından yana ağırlığın koyacağı da üzerinde durulmasını gerektirmeyecek kadar artık herkesce bilinmektedir. Ancak partiler düzeyinde bu ağırlığın ne yönde işleyeceği üzerinde durulabilir. ABD'nin başını çektiği emperyalizmin ve işbirlikçisi yerli büyük sermayenin gözdesi AP'nin seçimlerde tek başına iktidar olabilecek kadar oy alması beklenmemektedir. Milliyetçi Cephe koalisyonunun da, pek işe yaramadığından, seçimlerden sonra tekrarı istememektedir. Yerli büyük sermayenin ve ağababası ABD'nin ve emperyalist ortaklarının gözü bir AP - CHP koalisyonundadır. Zaten tek başına iktidar olabileceği kuşkuyla olan CHP'nin daha da getirilemesiyle bu sonuç elde edilebilir. CHP, anarşi, aşırı sol, komünizm suçlamalarına çok duyurduğunu göstermiş. Meclis'deki ve Meclis dışı kitlesel gücünü MC'ye karşı tam seferber etmekten geri durmuştur. 1 Mayıs gösterilerinde çıkarılabilecek olaylar, CHP'yi daha ürktürmek, soldan geri çevirmek için kullanılabilir. Öyle de oldu.

ABD'nin Türkiye'nin iç politikasına ve bu seçimlere duyduğu «ilgi»nin bir parçası ve aracı olarak elbette CIA da var. CIA'nın içimizde olduğu, olayların tertiplenme-

sine katıldığı Dışişleri Bakanınca açıklandı. CENOT'a bağlı bir komisyon aracılığıyla ABD, Türkiye, İran v.b. gizli örgütlerinin birlikte çalıştıkları öteden beri biliniyor. Bu seçim döneminde bu gizli örgütler işbirliğinin faaliyetinde olduğu kuşku götürmez. Bu ortaklaşa faaliyetin yukardan beri belirttiğimiz çizgi doğrultusunda olduğu da kuşku götürmez.

Bu seçim stratejisi çerçevesi içinde bir de büyük burjuvazinin DISK üzerinde ötedenberi planladığı ve uygulamaya koyduğu bir operasyon var. İki yönlü bir operasyon: Bir yönüyle, DISK'in sosyalist içeriğinin boşaltılıp ehlileştirilmesidir. Bunun, somut yöntemi ve uygulaması sosyalistlerin örgütten dışlanması ve DISK'in sosyal demokrat çizgiye çekilmesi, CHP'leştirilmesidir. Öteki yönüyle de, DISK'i, fırsatlar kolaylay ve ya çıkartıp, hepten güçsüzleştirmek, gözden düşürmek, eritip yok etmektir.

DISK üst yönetimi operasyonun birinci yönünün çizgisine çoktan geldi oturdu. Bu nu bir yıl öncesi açıkladık, tahlinini yaptık, sırası geldikçe üzerinde durduk. Bu bizaya geliş süreci içinde DISK üst yönetimi, operasyonun ikinci yönüne de fırsat sağladı, açıklar veren bir yola girdi. Sosyal demokratlaşma, yani ehlileşme süreci içinde DISK üst yönetimi gittikçe pasifleşti, militan sendikall mücadeleden uzaklaştı. İşçi tabanında çalışarak, işçileri DISK ilkelerine kazanıp örgütleyerek değil, devrimcilikle, ileriliklikle hiç ilgisiz olmayan sendika yöneticileriyle anlaşarak sendikalarını DISK'e alarak büyüme yolunu seçti. «Sendika aristokrasisi» niteliğindeki bu sendikalar yöneticileri DISK üst organlarını oluşturdu. DISK ve ona bağlı sendikalar gevrelere karşı tavır almaya başladılar. Ya, kararı alınmış grevleri başlatmıyorlar, ya da başlamış grevleri desteklemiyorlardı. Grevler için gerekli fonları oluşturmak yerine, gazete satın almak, inşaatçılığa yönelik DISK - Kent gibi projeler

olmuşlar uğruna milyonlarca harcarıldı. 10 Eylül aklı DİSK üst yönetiminin tutumunu tüm boyutlarıyla açığa vurdu. MC iktidardan düşürülüp yerini halkçı bir iktidara alması kadar sürdürülecek büyük bir tantanayla ilan edilen «Büyük Yas» kararından üç gün içinde vazgeçti, örgütüne, yöneticilerine güvenip direnince geçen işçiler yüzüstü bırakıldı, işleri asıldılar. Bunların yeniden işe alınmaları konusunda DİSK üst yönetimi ciddi girişimlerde bulunmadı, patronlar üzerine ağırını koymadı.

Bütün bu ters gelişmeler sonucu DİSK üst yönetimi DİSK kitlesinin, özellikle bu kitle içindeki en diri, sağlam ve sağlıklı ögelerini koparı. Bir boşluk ve bu boşluğun doldurulma gereği doğdu DİSK üst yönetimi bu boşluğu ücretli kimi personel kadrosuyla ve bir öğrenci örgütünü kendine yana da yapmak suretiyle doldurmayı seçti.

Söz konusu personel kadrosunun ve öğrenci örgütünü DİSK üst yönetimi açından boşluğu doldurmakla gayri bir başka işlevi daha vardı. DİSK hareketini, örgütünü, birleştirme ve CHP'leşirme, TİP'e ve TİP'lere karşı mücadelede ve zorunlu olarak karşıyordu, çünkü TİP ve TİP'liler bu ehliliştime ve CHP'leşime operasyonunun «başarı» ile yürütülmesine engelldiler. Hem devrimciyi, sosyalizmi, kimseye bırakmayan, bu konularda TİP'in terisinde olduğu iddiasıyla büyük laflar edip TİP'e karşı kesin tavır alan, hem de CHP'yi destekleyen elemanlara ihtiyaç vardı. Sığa, sosyal demokrasie kaymayla bilimsel sosyalist edebiyatı tartışmaya perdenemek gerekiyordu. Ücrete bağlanıp alınan kadro ve DİSK'e yandaş yapılan öğrenci örgütü bu işiye cevap verecek, bu işlevi yerine getirecekti. Getiriyor da.

Ama DİSK üst yönetiminin, kendisiyle DİSK kitlesi arasında doğru boşluğu ücretli personel olarak ve bir öğrenci örgütünü yandaş olarak doldurma girişimi, burjuvazinin DİSK üzerinde planının ikinci yönünü uygulamaya koymasını kolaylaştırıyordu. Burjuvazi DİSK'i bu zayıf halkasından vurmak imkânını elde ediyordu. Bir süre önce bir sağı gazetele çıkan yazı dizisi ve seçim dönemi başlıyalıberi AP söz-cülerinin verdiği bazı demeciler bu doğrultudadır.

DİSK'i bir öğrenci örgütününe peşine takmak onu öğrenci örgüt ve grupları arasındaki çekimlere bağlamak sonucunu verecekti. Bu kaçınılmazdı, nitekim öyle de oldu. Bugün varolan tüm öğrenci örgütleri ve grupları, temsil etmek iddiasında oldukları görüşler her ne olursa olsun, ne denli işçi sınıfından ve onun sosyalist davasından söz ederlerse etsinler, hepisi —istisnasız— işçi sınıfının ve onun politik hareketinin dışındadırlar. Onun için de işçi sınıfının örgütü, disiplinli politik mücadelesinden kopuklardır, ona ters düşen bir mücadele anlayışı ve yöntemleri içindedirler. DİSK'i bir öğrenci örgütününe peşine takmak onun sonucu öğrenci grupları arasında çekimlere büründürür. Burjuvazinin DİSK üzerinde planladığı ilk yönü aşması yonunu ikinci yönünün uygulanabilmesine kapayı açtırdı.

DİSK üst yönetimi 1 Mayıs gösterisini bu sapmaları malul olarak hazırladı. Bir

yandan da bu gösteriyi, CHP ile bütünleşmesini bir gövde gösterisi yapmak istedi. CHP'nin bir üst yetkilisi DİSK'in 1 Mayıs mitingine katılacaklarını açıkladı. Bu, CHP'nin kendi dışındaki bir kitle örgütünü: toplanması ile katılmasıydı. O güne kadar CHP kendi düzenledi toplantılar dışında kitle toplantılarına katılmayı, hatta bu toplantılara desteklemeyi ısrarla reddetmişti. CHP'nin bu jestine karşılık olarak, DİSK üst yönetimi de yürüyüşü geçen yitkininden daha geç saatte bağlatmak, mitingi de daha geç saatte yapmak yoluna gitti. 1 Mayıs'ta aday yoklamalarına katılan CHP'liler mitingde bulunabilenler diye bir yamada yitirdi, yürüyüş ve miting öngörülen sürenin de ötesine uzatıldı. Öyle olayların çıması olaştığını yüksek olduğu, hatta çıkması beklenildiği bir ortamda yürüyüşün ve mitingün sürücüsünde bırakılmadın, düzenli bir tempoda yapıp bitirilmesi gerekirdi.

DİSK üst yönetimi, yandaş yaptığı gençlik örgütüne 1 Mayıs mitinginde birinci planda yer verdi. «Yasasın DİSK, Yasasın İGD» ve «DİSK, İGD» sloganları yurdundan tekrarlansın. Bu sloganlar DİSK ile İGD'yi aynı düzeyde aynı önemdedim gibi gösteren sloganlardı. Öyle işi sınıfının yüz binleri kapsayan bir sendikal konfederasyona de bir avuç öğrencinin oluşturduğu bir örgüt aynı düzeyde, aynı önemde sayılabilir, gösterilebilir miydi? Mitingin hazırlanışında da İGD'lilere birinci dercede görev verildi. Pankartların çoğunu İGD'liler hazırladı ve bu yüzden yer yer işçiler ve işçi temsilcileri tirazlarda bulunmuşlardı. Miting görevlileri arasında İGD'liler de alınıp, onlardan da ekiple hazırlanmıştı. Buna ne gerek vardı? İşçiler elbette kendi mitinglerini kendileri hazırlayacak ve koruyacak gücü ve nitelikteydiler. Geçen yıl bunn kanıtlanmışlardı.

İGD ile işçi sınıfından kopuk diğer gruplar, özellikle maocular arasında güçlü bir gerilim ve sürtüşme vardı. Bu durum mitingden önceki günlerde daha da şiddetlenmişti. Bir taraf, «mitingde mutlaka geleceğiz», öbür taraf, «sokmayız, gelirsiniz emekçiler» tavırlındaydılar. DİSK üst yönetiminin İGD'yi baş tahtı emesi yüzünden, 1 Mayıs gösterisine ilişkin olarak İGD ile diğer gençlik grupları arasında oluşan bu karşı karşıya gelme durumu, ister istemez DİSK ile söz geçen gruplar arasında bir karşı karşıya gelme durumuna dönüştü. Bu durumun patlaması ve olayların zincirleme başlaması için bir kiviçim yeterdi.

Maocuların dünya capında ve yitirdi-madde izledikleri strateji, kullandıkları mücadele yöntemleri bilindigine göre, her iki düzeyde de, işçi sınıfı hareketine karşı emperyalizme, faşist, gerici güçlerle aynı çizide eylemlerde bulunduklarına göre, 1 Mayıs gösterisinde de olay çıkarmaya yönelcekleri belliydi. Ne var ki, 1 Mayıs gösterisi öncesinde gençlik grupları düzeyinde gerilim, karpışık meydan olmasa durumu olay turulmasıyla olaydı. Maocular, geçen yıl «Demokratik Özgürlükler Savunma Miting-i»nde yapıldıktan daha fazla, yandaş yapıya kalkmak cesaretini bulamazlardı.

MC iktidarı ve onun hizmetindeki «örtülü güçler» için bu durum bulamaz bir zannetti. Artık MHP'nin komandoların, ükücüleri, akıncıları v.b. ortaya salınmaya ge-

rek yoku. Bunlar sahnedn çekildiler. Ki-sa süre önce Türkiye partilerinin ve müritlerinin başka örgütlerin toplantılarına git-meme emrini verdi. Bu gergin durumda, bu karşı karşıya gelişte bir yerden bir kiviçim nasil olsa parlardı, veya parlatırdı. Arkasın getirmek kolaydı. Sular İdadresinin du-varı üzerinde, Continental Otelinin ve di-ğere binaların üst katlarından, damlarından uzun menzilli silahlar patlatılır, beyaz bir flaşaldından ateş açılır, bir başka otomob-ilin bağındaki pankartlar altından silahlar çıkartılır dağıtılır.

1 Mayıs'tan önce MİT'in hazırladığı ve açıklanması istenen bir rapordan söz edili-yor. Hürriyet gazetesinde Maocu grupların 1 Mayıs öncesinde hazırlıklarını ve 1 Mayıs gün-ü ve sonrası davranışlarına ilişkin uzun bir yazı çıktı; böyle bir rapordan veya bi-len bir kaynaktan edinilmiş bilgiler dayayı-yor olmalı. Neler olabileceği bilinilmeyor, ama hiçbir önelçiyi tedbir alınması ne, denen alması? MC'nin ekmeğine yazı sürece-k bir durum önlemek için MC'nin tedbir al-masını beklemek saflılık olmaz mı? Öyle bir durum oluşmuş ki, MC bir taşla kaç kuş vurabilecekti. İken işçi sınıfı hareketine vu-rabilir, hem CHP'yi zorlatabilir, hem anti-komüniz ticaretinin körükleyip alevlendi-rebilir, hem korku ve yitkinlik yaratır. İsta-tejisinin güçlendirilebilir. Demirel her halde sevincinden ellerini oguşturmuştu.

1 Mayıs katliamında MC'nin, «örtülü güçlerin» alandın, maocuların ve gopist-lerin rolu her ne olursa olsun, DİSK üst yö-netimi, yandaş tutumunu davranışlarında ö-türü, sorumlulukları sıyırlamaz. Büyük sa-r, maye ile onun iktidarları, çok, işçi güçle-ri her zaman, işçi sınıfının ve demokratik güçlerin düzenlediği gösterilerde terfileri girişine, olaylar çıkarma peşindedirler. Bu-nun sonucu yarınmalar, can kayıpları da olabilir. Ama bu olgu, gösteriyi düzenleyen-lerin yaptıkları yanlışlar için bir mazetir teşkil etmez. 1 Mayıs yürüyüşü ve mitingi, yüzbinleri bulan işçilerin ve işçi sınıfının safında yer almış emekçilerin, aydınların, gençlerin, kitle örgütlerinin dayanışma ve birlik eylemidir. Onlar oraya perde arka-sında olup bitenlerden habersiz, DİSK üst-yönetimine güvenerek gelmişlerdir. Hareket on-ların hareketidir. DİSK üst yönetiminin bu kitle hareketini, ne CHP'nin gövde gösteri-si görünümüne büründürmeye çabalamaya, ne de öğrenci grupları arasındaki gerilim ve çekimeye bağlamışyay işi bir hakkı yoktu. 1 Mayıs kitle hareketi, DİSK üst yö-netimine kendi amacından sapılmak, kendi niteliğinden kaydırılmak istenmiştir.

Türkiye İşçi Partisi 1 Mayıs hareketine, ana kadran kitlesine sahip karşı, savunur Türkiye İşçi Partisi'nin işçi sınıfımıza karşı sorumluluğuna vardır. Bu sorumluluktan dolayı, DİSK üst yönetiminin DİSK'i kuru-luş ilkelereinden saptırma, sosyalist iç-çerğiden kopararak sosyal demokratlaştırma ça-balarını, sosyalist hareketi karşı olan düş-mana tavırları ve örgütleri eylemlerinde uyul-durup yitirmeyi işçi sınıfının parti olma-sının görevi bilir.

MC'Yİ İKTİDARDAN DÜŞÜRMEYEN KANLI MEYVELERİ TOPLANMAKTADIR.

(Behice Boran, Genel Başkan
28.4.1977)

MC iktidardan aşağıdan seçiminin gü-venliği konusunda duyulan endişelerin doğ-ru olduğu her geçen gün daha açık ve ke-sin bir biçimde ortaya çıkmaktadır. Türki-ye İşçi Partisi'nin ağıfıme ve bildiri dağıt-ma eylemleri sırasında yer alan emçileme-lerin, gözaltına alınmaları, dayak almaları, resmi görevlilere asiflerin yitirilmesinin hemen ardından Nikaş ve Şiranda kanlı olaylar gelişmiştir. Cumhuriyet Halk Parti-si'nin genel başkanının öldürülüş kurşun ya-ğmuruna tutulmuş, partisinin ve diğer yurt-taşlardan küçümsenmeyecek sayıda kişiyle yaralanmış, araçlar ve binalar tahrip edil-miştir. Anayasanın siyasal partileri demo-kra-tik rejimin vazgeçilmez unsurları sayı-lan hükümleri Milliyet Cephe iktidarının ayık-lan altına almıştır. Kişilerin on başta pe-len temel hakkı olan can güvenliği bir kez daha futursuzla-yor edilmıştır. Olaylar kendidinden çıkıyor. Milliyet Cephe iktidarı bunları önlemeyi değıldir. Bu kanlı olaylar, bu zulüm, AP ile MHP'nin ortak terbidir, AP ile MHP arasında ya-pıldığı ve imzaladığı bu partilerin yetki-lirince ve bizzat Demirel tarafından açıklan-ma anlaşılmış işi kanlı türbülerdir, AP ile MHP tezgahladıkları terfileri için sol go-rünümlü maceracı unsurları, provokatör a-nınları da kullandığı ihmal etmiyorlar. İç-şileri ve Adalet Bakanları tarafasız iddia-larıyla ve güvenliğin devlet kuvvetleriyle sağlanacağı yollu demecilerle sorumluluk-tan kurtulamazlar. Söylenen söz değıl, ya-pılan iş geçerlidir. Bu arada Cumhuriyet Halk Partisi de seçiminlerden önce MC'yi iktidardan düşürmelerinin kanlı meyvelerini toplamaktadır.

Milliyet Cephe seçimleri kaybetme korku ve telaş içindeydi. Bunun için silahlı saldırılara, can kıymına başvuyorlari. Halkı, seçmenleri korkutup sindireceklerini sanıyorlar. Öyle bu silah geri tepmektedir, saldırılar ve cinayetler karşısında halkın öfkesi daha da kabarmakta, seçimlere ka-tılma kararlılığı daha da güçlenmektedir.

Milliyet Cephe seçimleri kaybetme korku ve telaş içindeydi. Bunun için silahlı saldırılara, can kıymına başvuyorlari. Halkı, seçmenleri korkutup sindireceklerini sanıyorlar. Öyle bu silah geri tepmektedir, saldırılar ve cinayetler karşısında halkın öfkesi daha da kabarmakta, seçimlere ka-tılma kararlılığı daha da güçlenmektedir.

Milliyet Cephe ve onun bagını çeken AP ile MHP seçimi günü hakettiğiki derisi ala-caklardır. Türkiye İşçi Partisi parlamen-to-ya girdiğinde bütün kanunsuzlukların he-sabının sorulmasında baş takipçi olacaktır.

SOSYALİZM SANSÜR EDİLEMİYECEKTİR.

(Nurden Orpen, Merkez Haberal-ma, Propaganda ve Basın bürosu
sekretari 20.4.1977)

Genellek sermaye yanlısı bir davranış içinde olan TRT'nin Şaban Karataş yöne-timinde üstelik MC'nin borazanı haline ge-tirildiği herkesce bilinmektedir. Seçim öncesinde Türkiye İşçi Partisi ile ilgili hiçbir habere yer vermemeyi TRT, seçim dönemin-de Partimizin demecilerini yayınlamak zo-runda kalmıştır. Ancak yasal zorunluğun koyduğu sıkı kısıtlara rağmen tarafaz gö-rünmeyi başaramıyacak kadar sermaye yanlısı olan TRT'nin yetkilileri Partimizin demecilerini özünden boyatacak biçimde ö-zetlemekte ve belli sözcükle sansür uygu-lamaktadır. Böylece kanlı kitlelerdeki bağimsızlık demokras sosyalizm mücadelesinin gelişmesini engelleyeceklerini san-maktadırlar.

Önceki gün Türkiye İşçi Partisi'nin sloganları açıklanırken özellikle içinde «so-yalizm» sözcüğü geçen bu sloganlar cim-bz-le ayıklanır gibi çıkartılmıştır.

Partimizin sloganları arasında bulu-nan

KAHROLSUN ŞÖVENİZM, KURTULSUZ İŞÇİ KÖYLÜ BİRLİKTE SOSYALİZMİ KURACAK

BAÇIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYA-LİZM İÇİN İLERİ

SOSYALİZM BAYRAĞINI MECLİSE DİKELİM

sloganları arf içinde sosyalizm sözcüğü ol-duğu için çıkartılmıştır.

Bütün bu tür ayınlar, engellemeler iş-çi sınıfımıza ve emekçi halkımıza Bağimsız-lık, Demokras, Sosyalizm mücadelesi yo-lundan geri çevirmeyektir.

Ş Haziran seçimlerinde Türkiye İşçi Partisine verelecek oylar Sosyalizm bayra-ğının meclise dizecektir.

(Behice Boran, Genel Başkan
25.1977)

TÜM SERMAYE PARTİLERİ KARANLIK TABLONUN SİYASİ SORUMLULARIDIR.

(Yavuz Ünal, Merkez Eğitim Bilim ve Araştırma Bürosu sekreteri 30.4.1977)

İşçi sınıfı, yoksul kulular, mamur-lar, teknik elemanlar tüm köyl ve kent e-mekçileri, genç dıyaların dığığıdağı ve artan pahalılık karşısında ağır bir geçim sıkıntısı içinde kıvrınamaktadırlar.

«Köylerde ve kentlerde milyonlarca e-mekçi işsizdir. Çocuk ölümlerinde ve er-ken ölümlerde dünyada on önde gelen ül-kelerden biriyiz. Eğitim, konut, sağlık, bes-leme gibi hayatı konularda düzleme bir

yanı bu sorunlara her geçen gün yenileri eklenmektedir. İrkçı - faşist baskı ve terör işe dayanılmaz boyutlara varmıştır. «Fasizmin demokras zindanında o-lanına kadar tür sermaye partileri bu ka-ranlık tabloun siyasal sorumlularıdır. Şim-d-i bunlar, sosyal adalet, demokras ve ku-lukma nutukları atarak, seçimleri tüm so-runların çözümünü gibi göstererek yeniden halkın karşısına çıkıyorlar.

— Sanki, NATO'nun, CENTO'nun, İK-Lİ ANLAŞMALARIN altında imzaları olan, — İşçilerin grov hakkını kıstayan, ge-nel grevi yasaklayan, patronlara lokavı hakkını veren,

— Doğudaki emekçi halka ırkı - faşist baskılar uygulayan, — Toprak reformu yapmayan, toprak reformu diye alıkları, şeyhleri daha da zen-ginleştiren,

— Banka kredilerini büyük tüccarlara, tefecilere aktıan,

— Vergi yükünü işçilerin, emekçilerin sırtına yikan, kendileri değılmış gibi işi ve emekçi kitle-lerden oy istiyorlar,

«Dikkat edilsin, bu partilerin hiç bir-i-ne, büyük patronlar, bankerler, büyük top-kar beyleri, büyük tüccarlar karşı çıkmı-yorlar. Karşı çıktıkları yalnızca Türkiye İş-çi Partisi'dir. Çünkü ulusal bağimsızlık, demokras özgürlüklerin, işçi ve emekçi sınıfların hak ve çıkarlarını birlecek ge-rek savunucusu Türkiye İşçi Partisi'dir. İş-çiler, emekçiler, tüm sömürülen ve ezilen kitleler bu gerçeği her geçen gün daha a-çıka görmekte, öğrenmektedirler. 5 Hazir-anda oylarını bu bilgilere kullanacaklardır.

(Behice Boran, Genel Başkan
25.1977)

Genel Başkan Behice Boran'ın 1 Mayıs günü verdiği demec, Çark Başak'ın geçen sayısında «1 Ma-yıs'ın Anlamı» başlığı altında ya-yınlanmıştır.

İŞÇİ SİNİFİMİZ TERTİP VE TUZAKLARIN ÜSTESİNDEN GELMEYİ BİLMİŞTİR VE BİLECEKTİR.

(Behice Boran, Genel Başkan
25.1977)

«Kamuyourun öneme dikkatini çok-mek istediğimize birinci nokta, 1 Mayıs'ta Taksim'de katliama dönüben olaylarda ma-cocu grupların oyadıkları rolün bu akımin gerekç yüzünü bir kere daha açığa çıkar-mış olmasındır. Polisin müdahalesi olayları bastırma yönünde mi, yoksa büylümde yo-nünde mi bir sonuç vermiştir o da üzerü-de durulması gereken ikinci bir noktadır.

«Taksim'de olaylar her ne biçimde baş-lamış ve gelişmiş olursa olsun, kamıyuru-mun güveni bilimseldir ki, anuocu ve her çok maceracı, gopist gururlar, her ne ad-tarlaşlara taşınabilir, her ne görüşle so-nederlora etsinler, işçi sınıfının dışındadırlar ve bunların işçi sınıfının politik hare-kiyetle uztaktan yakından hiç bir ilişkilri, bağlantıları yoktur. İşçi sınıfı macerape-restliğin, kışkırtın her çeşidinden uzaktır.

(Behice Boran, Genel Başkan
25.1977)

(Yavuz Ünal, Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu sekreteri 8.5.1977)

"Milliyetçi Cephe bütün terimdarların faşizm karşısında bütün demokratik güçler sorumluluklarını bilinciyle davranmak zorundadır."

"CHP, Milliyetçi Cephe iktidarıyla seçime gitme kararını alırken, kanlı terimleri belirli sınırları aşmayacağı, ve hatta bunun CHP'nin seçim şansını artıracakı ummuştur. Gelisen olaylar karşısında Ecevit İzmir'de yaptığı konuşmada, devletin içinde yer alan bazı kuruluşların demokraside karşı terimleri belirlediğini söyledi. Cezasız denetleri basılıyor, işçiler işlerinden alınıyor, seçim toplantıları engellenmek isteniyor."

"Burjuvazinin halka düşman yüzünü 12 Mart'ta da en açık bir şekilde görmüştük. Binlerce işçi, emekçi, genç, aydın hapsedilmiş, işkencelere uğratılmış, kurşunlanmış, öldürülmüştü. İdam sempoialı kurulmuş. Ama bu olaylar kimseyi yıldıramıyormuş verlen kararlar ve yapılan işler kamuoyunda kendilerinin mahkumiyeti olmuştu."

"Türkiye işçi sınıfı 1 Mayıs 1977'yi ve onun öğretilerini de unutmayacaktır. Taksim meydanını dolduran yüzbinlerce işçi, emekçi burjuvazinin işçi hareketini çekmek istediği ne ulazmış, ne maceracı analara düşmeden, bu bilinen disiplini ve uyaklılığı yeniden meydanları dolduracaktır."

"Başta Milliyetçi Cephe ve onun oluşturan partiler olmak üzere tüm öteki sorunlardan ve sorunuzuca davranışlardan mutlak hesap sorulacaktır."

"İşçi ve emekçi sınıflara vurulmak istenen faşist boyunduruk kırılacaktır."

retin üyesi, % 0'si asker, yazar, gazeteci, % 12'si esnaf, zanaatkar, % 14'ü de doktor, avukat, muhasebeci gibi serbest meslek sahihdir. Ayrıca işçi ve emekçilerin çoğunlukta olma özelliği, parlamentoya girme olasılığı olan ve listelerin en üst sıralarında arkadaşlarımız için de geçerlidir. Listelerin en üst sıralarında 30 arkadaşımızın 7'si işçi - sendika yöneticisi, 3'ü teknik eleman, 3'ü avukat, 2'si iktisatçı - yazar, 1'i öğretmen, 1'i doktor, 1'i matbaacı, 1'i sosyolog, 1'i esnafdır."

İşgalci TRT yöneticilerine yasalar çiğnemek, sansürünüp yayınlanmayan bir demec, yüzbinlerce basitirip partiller tarafından fabrikalarda, meydanlarda dağıtılmıştır.

İŞÇİ VE EMEKÇİ SINIFLARA VURULMAK İSTENEN FAŞİST BOYUNDURUK KIRILACAKTIR!

(Yavuz Ünal, Merkez Bilim, Eğitim ve Araştırma Bürosu sekreteri 8.5.1977)

"İşçi sınıfına ve emekçi halka korku salmak ve seçimine böyle bir korku ortamında gitmek için Milliyetçi Cephe tarafından sürdürülen faşist terör 1 Mayıs'ta yeni bir biçimde büründürüldü. En yoğun noktaya ulaşıldı."

"1 Mayıs 1977 günü burjuvazinin işçi sınıfına bugüne kadar yaptığı en kanlı saldırı olarak tarihe geçecektir. Otuzun üstünde işçi, öğretmen, öğrenci ve emekçinin ölümüne ve yüzlerce insanın yaralanmasına yol açan şartları hazırlayanlar şimdi 1 Mayıs olaylarını seçim propagandalarında temel mazelmesi yapma çabasındadır."

KANLI SALDIRININ BAŞ SORUMLUSU MC PARTİLERİ VE YANDAŞLARIDIR.

(Dinçer Doğu, Merkez Kitle Örgütleri Bürosu sekreteri 7.5.1977)

"Burjuvazinin işçi sınıfına ve onun 1 Mayısında dışlanık kampanyasına TRT'de katılmaktadır. Partizim tarafından duyurulan 1 Mayıs olaylarına ilişkin demec yayınlanmaktadır. Eksen Partizim'in bölgenin sansür edilmekte ve çarpılmaktadır. Yasalara göre tarafız olmasi gereken TAT'nin işçi ve emekçi halkımıza karşı sağ tuttuğu bir kere daha açığa çıkmıştır."

"Şu bilinmelidir ki ne Partizim'in sesi ni ısırmak ve ne de terör ve korku ortamı yaratarak geniş kitleleri bedirlemek, yıldırmak ve seçimele sandıktan uzaklaştırmaya yönelik oyunlar sökmeyecektir."

"İşçi sınıfına, burjuvazinin her saldırısından her teribinden ders çıkartmak ve sonucunda, daha bilimsel ve daha bilinci-

nen, bağımsızlık, sosyalizm mücadelesini parlamentoda da bir parti görevi olarak sürdürece ve yükseltecek olan kışıldır."

"Milliyetçili adayı olan arkadaşlarımızın sinifsal yapıları da Türkiye işçi Partisi'ne yapısına ve bilimsel sosyalist bir partiyeye yararış niteliktedir. Çünkü, adaylarımızın büyük bir çoğunluğu işçi, emekçi ve öğretmen kesimindedir. 15 ildeki toplam 183 milletvekili adayımızın % 44'ü işçi ve sendika yöneticisi, % 51 köy emekçisi, % 12'si teknik eleman, % 7'si öğretmen ve öğ-

— İş kolları yönetmeliği, ulusalaraması normlara göre yeniden düzenlenmelidir.
— Memurlara, öğretmenlere, teknik elemanlara, kıssasız tüm çalışanlara sendikalaşma, grev ve toplu sözleşme hakları tanınmalıdır."

mesinin önemli yollarından birisi, seçimele katılmak ve parlamentoda temsil olunmaktır. Ayrıca Cumhuriyet Halk Partisi'ni ister iktidar, ister ana muhalefet partisi olsun, demokratik çizgisinde yalpalamadık tutunabilirsek, yaptığı özürdürük, sosyal adalete, vatandaşın yerine getirmek yönünde etkiyleyebilmek için Türkiye işçi Partisi'nin seçimele ve parlamentoda var olması şarttır."

"Bu günün görev dışında, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin bölünmez bütünlüğünü, ulusal ve toplumsal kurtuluşun ancak sosyalizme yönelmek ve sosyalizme kurtulmak mümkün olacağını halk oyma anlatmak, işçi sınıfımızın bu mücadeleden önderliğini güçlendirmek, emekçi sınıf ve tabakalarla ittifakını pekiştirmek için de Türkiye işçi Partisi'nin seçimele katılması ve parlamentoda temsili gereklidir."

"Bununla beraber, varolan durum ve şartları işçi sınıfının ideolojisi bilimsel sosyalizm açısından bakan, politik tutumunu özlüm ve düğlere göre değil, gerçek imkânlarla göre saptayan Türkiye işçi Partisi, demokratik toplumsal muhalefetin parlamentoda en güçlü ve etkin biçimde temsiliyi sağlayabilecek partiler bileşimini de göz önünde tutmaktadır. En uygun bileşimi sağlayabilmek için de, genel seçimele kurduğumuz ilde katılabilmek hakkını elde ettiğimiz halde, yalnızca onbeş ilde katılmak kararını almıştır."

"Türkiye işçi Partisi'nin aldığı, seçimele katılma, ama bu katılmayı belli ölçülerle sınırlandırma kararı, emperyalizmin ve faşizmin geriletmesi, demokratik örgütüklerin yeniletilmesi, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin hak ve çıkarlarını savunulması, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini geliştirilmesi için olabildiğince en geniş imkanları sağlayacaktır."

"Seçime girmeye hakkı elde edilen 43 il yerine seçime girmeye karar veriden Adana, Amasya, Ankara, Bursa, Diyarbakır, Hatay, İstanbul, İzmir, Karşı, Kayseri, Kocaeli, Manisa, Muğla, Samsun, Tunceli'den oluşan onbeş il için tesbit edilen aday listeleri bir gerçeği daha vurgulamaktadır."

"Bu adaylar milletvekilliği için birbirleri ile ara kavuşup yapan kişiler değildir. Milletvekilliği için bir çıkar yeri olarak değil, parti kademelerinin milletvekilliği için bir basamak olarak kullanılan burjuva partilerinin adaylarından çok farklıdır. Bu arkadaşlar Partizim'in verili görevi üstle-

— Demokratik hak ve özgürükleri bağdaşmayan lokavt yasaklanmalıdır.
— Referandum hakkı, gizli oy açık sayım esasına dayalı olarak yasalaştırılmalıdır.
— Tarım İş Yasası çıkarılmalıdır.
— İş Kanunu'ndaki anti - demokratik hükümler, bu arada 13 ve 17. maddeler kaldırılmalıdır.
— Toplu sözleşme hakkına kısıtlama

TİP SEÇİMLERE ONBEŞ İLDE KATILYOR.

(Behice Boran, Genel Başkan 4.5.1977)

"Türkiye işçi Partisi Merkez Yönetim Kurulu 5 Haziran 1977'de yapılacak seçimele on beş ilde katılma kararı almıştır. Merkez Yönetim Kurulu'nun bu kararı, aşağıdaki tahlil ve değerlendirmelere dayanmaktadır."

"İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye işçi Partisi'nin seçimele ilişkin olarak güncel politik görevi, 1977 seçim döneminde ve seçim sonucu parlamentoda demokratik toplumsal muhalefetin varlığını ve sesini en etkin, en tutarlı biçimde duyurmak ve temsiliyi sağlamaktır."

"Böyle bir görevin yerine getirmesi hiçbir gerekçe ile Cumhuriyet Halk Partisi'ne tekeline bırakılamaz, çünkü tüm demokratik ilerici, yurtsever güçlerin önderi, motor gücü işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının politik hareketinin ve partisinin katkısı, öncülüğü olmadan emperyalizme, faşizme, tüm gerici ve tutucu güçlere karşı demokratik mücadele, seçimele ve parlamentoda, en güçlü ve en yüksek çizgisine ulaşamaz. Yalnızca işçi sınıfı ve onun politik örgütü Türkiye işçi Partisi, emperyalizm ve işbirlikçisi büyük sermaye ile her türlü uzlaşmayı kesinlikle reddeder. Yalnızca işçi sınıfı ve onun politik örgütü Türkiye işçi Partisi, ulusal bağımsızlık, demokratik özgürükleri, tüm emekçilerin, ezilen kitlelerin hak ve çıkarlarını hiç bir taviz vermesinin hiç bir kaypaklığı düşmeksinin tüm gücüne en açık ve seçik biçimde savunur. Türkiye işçi Partisi'nin bu işlevleri görüleb-

PARTİZİMİN GÖREVLENDİRDİĞİ MİLLETVEKİLİ ADAYLARIMIZ.

(Nurdan Orpen, Merkez Haberleşme, Propaganda ve Basın Bürosu sekreteri 8.5.1977)

"İşçi sınıfımızın politik örgütü Türkiye işçi Partisi işçi ve emekçi sınıfların, demokratik toplumsal muhalefetin varlığını ve sesini parlamentoda duyurmak için görevlendirdiği milletvekilli adaylarını Merkez Yönetim Kurulunda tesbit etti."

"DISK üst yönetimi, uyguladıkları politikanın diğer yanlışları arasında, bir de DISK örgütünü bir öğrenci gençlik gurubunun peşine takmaktan, öğrenci gurupları arasındaki çekilemeler DISK'i buluşturmak-tan da sorumludurlar."

"Büyük sermaye sınıfı çoktan beri DISK üzerinde bir operasyonu tasarlamaktaydı. Bu gerçeği ve DISK üst yönetimi CHP'nin ve kimi sosyalizm havarilerinin bu tasarlanan operasyonu aynı çizgi üzerinde olduğunu Türkiye işçi Partisi bir yıl önceden açıklamıştı. Şimdi büyük sermaye sınıfı bu operasyonu, DISK üst yönetimini ve CHP'ye de dar boğaza sıkıştırarak gerçekleştirmeye yolluna girmiştir. Büyük sermayenin ve MC ile Demirel'in istediği ortam oluşturulmuştur. Bu ortamdan büyük sermaye sınıfı ve MC doğrudan sorumludur. Ama MC iktidarında seçime gitmeyi tercih etmekle CHP ve onu kayıtsız şartsız desteklemekle de DISK üst yönetimi terimdarların cinayetlerin ve saldırıların do-laylı olarak sorumluluğunu taşımaktadır. TIP düşmanlığı ile gözleri kararip terip ve tuzaklara düşenler bu düşüşün sorumluluğundan kurtulamazlar."

"Her zaman söyledik, işçi sınıfının mücadelesi çetin şartlar içinde gelişir. Onu terip ve tuzaklara doludur. Ama işçi sınıfımız ve onun politik örgütü Türkiye işçi Partisi bu çetin şartların, bu terip ve tuzakların üstesinden gelmeyi bilmiştir, bundan böyle de bilecektir."

SOMUT ÖNERİLERİMİZ.

(Nurdan Orpen, Merkez Haberleşme, Propaganda, Basın Bürosu sekreteri 3.5.1977)

"Türkiye'nin içinde bulunduğu bunalmış, MC hükümetinin kanarak emelleri ve uygulamaları, demokrasiden yana bütün işçilere, kurumlara, örgütlere ve güçlere son derece önemli görevler ve sorumluluklar yüklenmektedir."

"Bu gerekçeleri dükkate alan Türkiye işçi Partisi, toplum yapısının demokratikleşmesinin sağlanması için, aşağıdaki somut önerileri kamuoyunun dikkatine sunar"

— 1971 sonrasında değiştirilip getirilmiş olan 1961 Anayasası düzeltilerek demokratik bir içerige kavuşturulmalıdır.
— Düşünce ve örgütlenme özgürlüğüne set çeken 141. ve 142. maddeler kaldırılmalıdır."

— Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Dernekler, Siyasal Partiler yasaları ile diğer tüm yasaların anti - demokratik madde ve hükümleri ayıklanmalıdır."

— Süveyönetim Kanunu demokratik bir içerige kavuşturulmalıdır."

— Üniversiteler Kanunu'na, çalışanların ve öğrenim yapanların yönetime ve denetime demokratik bir biçimde katıldığı, ü-niversitede özerkliğinin sağlandığı demokratik bir içerige kazandırılmalı, bütün üniversite-ler aynı yasaya bağlanmalıdır."

— TRT yeniden bağımsız özerk bir kurum haline getirilmelidir."

— Genel grev, dayanışma grevi hakları da içerecek şekilde grev hakkı kesin-siz kabul edilmelidir."

Vergiler ve Pahalılık Vergisi

VERGİLER VE ARTIK DEĞER

Kapitalist toplumlarda işçi ve emekçi kitlelerin sömürülmesi temelde, yaratılan değer bir bölünme, yani artı değer, kapitalistler tarafından el konulmasına gerçekleşir. Artık değer bir bölünme doğrudan doğruya kapitalistlerin -kârları- biçiminde el konulur. Artık değer bir bölünme ise dolaylı yoldan, gizli biçimlerde ele geçirilir. Bu dolaylı yolların en önemlilerinden biri, belki de en önemlisi vergilerdir. Bugün kapitalist toplumlarda olduğu gibi Türkiye'de de, işçi ve emekçi kitleler için bir vergi yükü altında ezilmek, ücret ve gelirlerinin çok önemli bir bölümünü vergi olarak elden çıkarmaktadır.

Artık değer bir bölünme -kâr- biçiminde değil de, devlet eliyle -vergi- biçiminde el konulmasının nedenlerinden biri, artık değer bel bir bölünümün, tek tek kapitalistler yerine onların tümünün çıkarlarını koruyan devlet tarafından hacımanca ve ayrıca bazı toplumsal görevlerin yerine getirilmesi zorunludur. Fakat asıl neden daha basıdır: vergiler- sömürünün özünün gizlenmesi için kullanılmaktadır. Yaratılan toplam değer, ulusal gelirin toplam üyeleri arasında hayli eşit paylaştırıldığı görünümünün yaratılması için, önce değer bir bölünme işçi ve emekçilerin gelir hanesine yazılmaktadır. Bağlantısı işçi ve emekçilerin gelirleri arasında görülen bir bölünme, daha sonra toplumun tümünü kolladığı varsayılan devlet tarafından geri alınmaktadır. Oyunun bu perde-sinde, işçi ve emekçi kitleleri yaratılacak değerlere el koyan kapitalistler sahnedən çekilmekte, yerine devlet geçmektedir. Böylece sömürünün bir bölümü -ulusal kâr-ın- perdesi arkasında gizlenmektedir. Öyleyse burjuva devlet, vergi biçiminde geri topladığı artık değer çok önemli bir bölümünü çeşitli yollardan kapitalistlerin kullanımına sunmaktadır. Ayrıca -devlet hizmetleri- olarak tıbbatın sağlık, eğitim, ulaşım, vb. gibi kamu hizmetleri de aslında işçi ve emekçi kitlelerin yaratdığı artık değer bir bölümüne karışmaktadır.

Vergi mekanizmasının temelinde bu sömür ilişkisi yatmaktadır. Vergiler e-zici bir çoğunluğunun işçi ve emekçilere ö-

detirilmesi doğaldır. Kapitalistlerden de bir miktar vergi alınmasının nedeni, bir yandan eşitlik görünümünü yaratma çabası, diğer yandan da kârlarının bir bölümünün bütün kapitalistlerin ortak çıkarları için kullanılmasına gerektirir.

VERGİLERİN ÇEŞİTLERİ ÇOK, AMAÇLARI AYNI

Birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de vergiler başlıca iki yoldan toplanmaktadır. Birincisi, satın alınan birtakım malların fiyatı içine eklenmiş vergilerdir. Bunlara -dolaylı vergiler- denilmektedir. İkinci-si ise, kişilerin aylık ya da yıllık gelirlerinden ödenen vergilerdir. Bunlara da -dolay-sız vergiler- denilmektedir. Şeker, tuz, gaz, sigara gibi zorunlu ihtiyaç maddelerinden alınan dolaylı vergilerin çok büyük bir bölümünü işçi ve emekçi kitleler ödemektedir. Dolaylı vergilerde gelirnin büyüklüğü ile ödenen vergi arasında hemen hemen hiçbir ilişki yoktur. Türkiye'de devletin vergi gelirleri içinde dolaylı vergilerin payı yüzde 53'tür. Bu öteki ülkelerle karşılaştırıldığında da yüksek bir orandır. Dolaylı vergilerin dağılımı bir yana, tek başına toplam vergiler içinde dolaylı vergiler oranının bu kadar yüksek olması bile vergi adaletsizliğini belirtmeye yetmektedir.

Dolaylı vergilerin en önemli iki bölümü ise gelir vergisi ve tüketim kuyuslarından alınan -kurumlar- vergisidir. Gelir vergisi işçi ve emekçilerin ücret ve maaşlarından ve kapitalistlerin -kazanç- larından ödenmektedir. İşçi ve emekçilerin ödedikleri gelir vergisi ile, kapitalistlerin ödedikleri arada-sında büyük bir farklılık vardır. İşçi ve memurların gelir vergileri daha ücret ve maaşları ödenirken kesilmekte, kapitalistlere, işi sonunda, diledikleri gibi gösterdikleri kazançları üzerinden vergilendirilmektedir. Kapitalistler bu bir yıllık süre için-de hem ödeyecekleri vergiyi iletmişlektedir, hem de fiyat artışları nedeniyle ver-gilerinin gerçek değeri düşmekte, daha doğ-ru bir vergi ödemektedirler. Kaldı ki, ka-pitalistler, ödeyecekleri vergiyi satılacak malın fiyatına ekleyebilmekte, böylece bu-nu da işçi ve emekçilere ödeyebilmektedir-ler.

İŞÇİ VE MEMURLARIN YÜKÜNDEKİ ARTIŞ

1978 yılında toplam gelir vergisinin yüz-de 72'sini işçi ve memurlar ödemmiştir. Üc-retleri ve maaşlarının gelir vergisi içindeki payları son kırk yıl içinde giderek artmış-tır: 1909'larda % 42 olan ücretli ve maaş-ların payı 1940'larda % 53'e, 1960'larda % 63'e çıkmıştır. 1973 yılının hesaplarına göre ücretli ve maaşlıların ödediği kişi başına yıllık gelir vergisi 3778 lira iken, -ticarî ka-zanç elde edenlerin- yıllık kişi başına ver-gileri ise bunun sadece iki katıdır. Üstelik aradaki fark zaman içinde azalmıştır.

Gittikçe büyüyen bir bölümünü işçi ve emekçilerin ödediği gelir vergisinin, toplam vergi gelirleri içindeki payı da sürekli ola-rak artmaktadır. 1963'de % 28,5 olan bu pay, 1971'de % 30,4, 1976'da ise % 37'ye çıkmıştır. Buna karşılık, dolaylı vergilerin gelir vergisinden sonraki ikinci bölümü o-lan -kurumlar vergisi- nin toplam vergi ge-lirleri içindeki payı ise azalmaktadır. 1963 yılından 1976'ya kadar yeni kurulan şirket-lerin sayısı hızla artarken, kurumlar ver-gilerinin toplam vergi gelirleri içindeki ora-nı % 5,2'ten 3,0'a düşmüştür. İşçi ve memur-ların ödedikleri vergilerden tek başına ma-lî denge vergisi, kurumlar vergisi toplamı-na eşittir.

Gelir Vergisi Kanunu'nda 1961 yılında yapılan değişiklikler, holdingler kurma-yuyla 5 yıl süreyle vergi ödememek de mümkün olmaktadır. Böylece holding kur-ma, vergi kaçırmanın bir yöntemi haline gelmiştir. Bu yöntemle, 5 yıllık süre için meydana gelen fiyat artışları, büyük teke-llerin ödedikleri vergileri neredeyse sıfıra ka-dar indirmektedir.

Öte yandan büyük toprak sahipleri ise hemen hemen hiç vergi ödememektedirler. Bir yılda yaratılan toplam gelir, diğer bir deyişle gayri safi mülki hasıla içinde 170 milyar liralık pay olan tarım kesiminden toplanan vergi miktarı sadece 290 milyon liradır.

VERGİ KAÇAKÇILIĞI

Vergi sisteminin büyük patronlara, bu-yuk tüccarlara, büyük toprak sahiplerine tamamiyyen -yasal- kolaylıkların yanı sıra, buna-eyleye kaçırılan vergiler de çok önemli bir tarafa ulaşmaktadır. Maliye Bakanlı-ğı ve DPT tarafından toplanabilir vergi mik-tarının % 40'ının kaçırıldığı hesaplanma-k-tadır. 1977 yılı bütçe vergi gelirleri gözönü-ne alındığında kaçırılan vergi miktarının 68 milyar lirası bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu miktar 1977 yılı içinde işçi ve memurla-rın ödeyeceği gelir vergisi tutarına eşittir. Demek ki, sadece sermayedarların kaçırıl-dıran verginin toplamıyla, işçi ve emekçi-lerden hiç vergi alınmadıkça buğünkü kamu hizmetlerinin yürütülmesi mümkündür.

Büyük sermayedarlar, büyük toprak sahiplerini vergi dışı bırakarak, bunların ko-layca vergi kaçırılmalarını sağlayan sistemin yanısıra, -sanayinin ve ihracatın teşviki- a-dı altında yapılan vergi indeleri yoluyla ö-zellikle büyük sanayici ve tüccarların he-men hemen hiç vergi ödemelerini de sağ-lanmaktadır. 1970 yılından beri -teşvik- ba-hanesi adı altında yapılan vergi indelerinin toplamı 12 milyar liraya ulaşmıştır.

FİYAT ARTIŞLARI VE VERGİLER

Bugün CHP, AP, MSP ve öteki sermaye partileri -vergi almayacağı- demekle bir-leşmektedirler. Bu konuda inandırıcı ola-bilmek için yarı halisanelerdir.

12 Mart döneminde bu yana hiç bir yeni vergi konmamıştır. Sermayedarların ve büyük toprak sahiplerinden vergi alın-ması bir yana, yukarıda belirtildiği gibi, -teşvik- adı altında büyük vergi bağışıklık-ları getirilmiş, ayrıca işadamlarının bir-kimisi vergi borçlarını önemli bir bölümü a-fedilmiştir.

Görünüşte işçi ve emekçiler için de ye-ni vergiler getirilmemiştir. Ama bu yalnız-ca bir görünüştür. Çünkü her yıl ortaya-sıya yüzde 30'a yakın fiyat artışları, hem doğrudan vergilere yanı sıra, bence de do-laylı olarak işçi ve emekçiler bakımından çok ağır bir vergi olmuştur.

ÜCRET VE MAAŞLARIN VERGİYE GİDEN BÖLÜMÜ

İşçi ve emekçilerin fiyat artışları karşı-sında verdikleri mücadele ücret ve maaş-la-rı da bir ölçüde yükselmesini sağlamıştır. Ama bu artışlar gerçek ücretlerde ve öte-ki gelirlerde önemli bir grevle sonuçlan-ma-yacağına da bir örnek vermektedir. Bu ve topla-söz-leşmelerle, katışırtılarıyla, tarımın ü-ri-tim fiyatlarındaki yükselişle elde edilen ge-lir artışları, ancak fiyat artışlarının gerekt-i-ri artışı, ancak fiyat artışlarının nasil kar-sı-lanacağı dikkate alınmayarak, kiralarda artışa bi-çim verilmeyen istatistik hesapları kullanıldığında gerçek gelirlerde de bir artış gibi ortaya çıkmaktadır.

Sahiboldukları mücadele araçları ve si-mfasal özellikleriyle fiyat artışlarına karşı en etkin mücadele verebilecek emekçi ke-sim işçilerdir. Ne var ki sigortalı işçilerin ücretleriyle ilgili bilgiler işçilerin de, verim-lilik artışından doğan haklarını almak bir-lik artışı fiyatlarına bile karşı durup, üc-retlerini yeteri kadar artırmadıkları or-taya koymaktadır.

Ücret artışları yetersiz olmakla kalma-ması, görünüşte ücretler yükseldiği için üc-retlerden vergiye kesilen bölüm de yükse-lmiştir. Ne var ki ücretlerin vergilerindeki yükseliş, ücretlerindeki yükselişten çok da-ha hızlı olmuştur. Parasal fiyat artışları-nda vergi oranı da büyümüş, hele de orta fe-lirler için vergi oranındaki büyüme çok hızlı olduğu için ücretlerin eskisinden daha ağır bir şekilde vergi yükü altında girmiş-le-rdir. Başka bir deyişle ücretin vergiye gi-den bölümü, ücretten daha hızla artmıştır.

İşçiler, ücretleri 10 - 15 yıl önce orta halli, daha yüksek gelirli kişilerin eline ko-layca parayı alırdırlardı, fiyat artışları para-rının değerini alıp sürdüğü için, san-ki bugün orta halli, daha yüksek gelirli iş-çiler bir kişi vergi ödemek zorunda bulul-maktadırlar.

Resmî istatistiklere göre 1963'den 1976'ya kadar ortalama yıllık parasal ücretler 6,93 liradan 50,454 liraya çıkarak 7,5 kat artmış-tır. Ücretli başına yıllık vergi ödemesi ise 733 liradan 13,435 liraya çıkarak 18,5 kat artmıştır. Yukarıda sözü edilen yetersiz ve bir ölçüde yanıltıcı istatistik hesapların fi-yat endekslerinin kullanılması halinde bi-le, vergiden önceki gerçek ücretlerdeki ar-tışın yüzde 73 olmasına karşılık, vergi so-nrası, net gerçek ücretlerdeki artış yüzde 42 civarında kalmaktadır.

Memurlar ve hasta emsal ve zanaatkar-lar için de durum çok farklı değildir. Ka-tayı 12 oluncu memurlar 1970 yılına göre ortalama yüzde 60 maaş artışları elde etmiş-le-rdir. Halbu ki 1970 - 1977 arasındaki fiyat artışları tam iki kat, yüzde 120 civarında olduğu için memurların gerçek gelirleri düşmüştür. Maaşların hesaplanmasında kul-lanılan katsayının 10 olmasında durumdaki-bile ele geçen miktar 1970 yılındaki hayat dü-zeyinin sağlanmasına yetmemektedir.

Memurların ödedikleri vergilerin oranı da işçilerin ödedikleri vergilerin oranı gibi yükselmiştir. Fiyat artışlarının yükü alunda ezilen yüzölçümüne memurun sırtına bir de artan oranlarda verginin yükü eklen-miştir.

Seçimler yaklaşıncı burjuva partileri, çalışanların gelirlerinde vergi dışı tutulan miktarı artırma propagandasında birle-rile-yişle yarışmaktadırlar. Bugün yüzde 1800 li-ra olan en az geçim indiriminin asgari üc-ret düzeyine, yani ayda 1800 liraya çıkarıl-ması vad edilmiştir. Fakat hiçbir bur-juva partisi, böylece vergi gelirlerindeki do-ğruca azalmının nasıl kapatılacağını söy-lememektedir. En az geçim indiriminin ayda 1800 liraya çıkarılmasıyla vergi -eğil-iminde 22 milyar liralık bir azalma -kaç-acağı hesaplanmıştır. Bu azalmının nasil kar-sı-lanacağı açıklanmadıkça, burjuva partilerin-çe yapılan vavdler birer aldatma olarak kal-maya mahkumdur. Çünkü burjuva par-tileri sermayedarların çıkarlarını dokunmay-a, onlardan daha çok vergi alınmasını, vergi yasalarında işçi ve emekçiler yararına, mülk sahibi sınıflara dokunan köklü de-ğis-likler yapmasına yanaşmamaktadırlar.

Yeni vergi almayarak, sermayedarların özerindeki vergi yükünü azaltarak, -teşvik tedbirleri- adı altında sermayedarların öde-yeceği vergilerden vazgeçerek, CHP'd, AP'd, MSP'd, bu burjuva partileri ve iktidar-ları, Türkiye'yi varoluş sınıfları için bir ver-gi cenneti haline getirmişlerdir.

TIP, 1967 yılında devlet tedbirlerinin yaygınlaştırılmasına olanak sağlayan 833

Sayılı Yasa'nın iptali için Anayasa Mahk-me-sine başvurmuştur. TIP, başvurumamış-tır. Anayasa Mahkemesi TIP'in isteklerini 832 Sayılı Yasa'nın bir çok maddesini iptal etmiştir. Böylece, teyvik soygununun önem-li bir bölümü, yasal dayanışından da yok-sun kalmıştır. Bunun üzerine şaşkınlığa düş-en Demirel Hükümeti, aynı soyguna 1930 yılında çıkarılmış olan 1967 sayılı Türk Pa-rasını Koruma Kanunu'na göre devam et-miştir. 1930 yılında çıkarılan Yasa teyvik soygununa olanak sağladı ki 1967 yılında yeni bir yasa çıkarılmasın. Bugün birçok teyvik soygunu yasal dayanaktan da yoksundur. CHP, koalisyon hükümeti zamanın-da bu uygulamaya devam etmiştir. Burju-vazi, bu yüzden, TIP'in Meclise kendî ba-kımından öteki teblihleri bir yana, Anaya-sa Mahkemesini çalıştıracak bir güçte gi-rimesinden korkmaktadır.

Aynı Partiler ve iktidarlar, izledikleri, hayat pahalılığı her yıl en az yüzde otuz oranında artırıcı ekonomik politikayla Tür-kiye'yi işçi ve emekçiler için bir vergi ce-nneni haline getirmişlerdir. Bu politika ile işçi ve memurlar üzerindeki vergi yükü artırılmıştır.

Anayasa'ya göre vergi yükü ancak ya-salarla artırılabilir. CHP, AP, MSP, tüm burjuva partileri, yasalar olmadan da işçi ve memurların vergi yükünü ve ödedikleri vergileri artırmıştır. Bunu, fiyatların hızla artması demek olan enflasyon politikası ile sağlamıştır.

1970'de piyasadaki para miktarı (emis-yon hacmi) 10 milyar lira iken, 1977'de bu miktar 53 katına çıkarak 53 milyar liraya ulaşmıştır. Aynı dönemde en artırımsız he-saplarla ulusal gelir artışları yüzde 50 civarın-dadır.

Burjuva iktidarları izledikleri para-kredî politikayla, büyük sermayenin te-keli sömürsüne yolları açmalyoları, yutur-maları anlaşılmıştır. emperyalistlerin yurdu sömürmesine olanak sağlamalyoları, fiyat artışlarını Türkiye tarihinde eşine ender-lerini bir seviyeye çıkmasını yol açmışlar, bu arada pahalılık vergisiyle bütün vergi yükünü bile bir kat daha ağırlaştırmış-le-rdir.

Büyük sermayedarların, büyük toprak sahiplerinin ve genel olarak varlıklı grup-ların vergilerini eksiksiz ödemelerini sağla-yacak bir işleyiş kurulumının yanı sıra bunlara ait vergilerin artırılması şarttır.

Büyük toprak sahiplerinden gereği ka-dar vergi alınmasını sağlamalıdır. Büyük sermayedarların tannan vergi bağışıklık-larına son verilmeli, kurumlar vergisi ve bu-yuk şirketlerden alınan öteki vergiler yük-seletilmeli, etkin bir vergi denetimi sağlan-malıdır.

Pahalılığı durdurucu tedbirler hızla a-ktırılmalıdır.

SİSTEMİ Yeniden Düzenlenmelidir

çalışma ekipleri, parti yapısının temel taşlarıdır

ve emekçi kitleleri faşist baskı ve terörle yitirdirmeye çalışırken, diğer yandan da devleti kasasını aile şirketlerine talar etmekteydi. Demirel'den sonra, dört yıldır manevi kalınması edebiyatı yapan Erbakan'ın kardeşinin de yabancılara Sana-yı Bakanlık arasında komisyonculuk yaptığı belgelerle ortaya çıkmıştır. Bir başka MSP'li başkanın kardeşi ise dört yılda demir çelik kralı olmuş ve MSP listesinden aday yapılmıştır. Manevi kalınması edebiyatı yapan MSP liderlerinin, AP'nin yolunu izleyerek kendilerini ve yakınlarını kalın-dırarak, büyük sermaye ile iştirakli halinde oldukları açığa çıkmıştır.

• Seçimin yaklaşması CHP'nin tutumu-na da açıklayıcı getirmektedir. CHP, MC'nin saldırılarından korunmak için, kendi ulusu ve içinde MC partilleriyle girdiği anti - komünizm ticareti yarınca hus vermiştir. Anti - komünizm ticareti sürdürülerek, demok-rasi korumak gelistirmek.

• CHP, MC partilerinin eleştirileri karşın-da, "Küçüklerde köylere değil köylülerin güçleri birleşecektir" demektedir. Köylüle-rin gücünü birleştirmek için köyent havalara gerek yoktur. Büyük toprak sahiplerinin egemenliğini son veren bir toprak re-formunun yapılması, sadece köçük ve orta üreticilerin alınıldığı kooperatiflerin kurul-ması ve bu kooperatifler aracılığıyla köylülerin ucuz ve modern araçlarla donatıl-ması gereklidir.

• "Türkiye İşçi Partisi, işçi sınıfı ile köy emekçilerinin ittifakını güçlendirecek, sos-yalizm bayrağını mecilesi dizecek, bu siste-mi ve hayali projelere karşı mücadelesini mecilesi de sürdürecektir."

TİP, İŞÇİ SINIFININ PARTİSİDİR.

(Şebille Boran, Genel Başkan
10.5.1977)

"Türkiye İşçi Partisi, adı üstünde Türki-yi işçi sınıfının partisi ve bunu her zaman açıkça ve övünçle söyleyecektir, söyle-mektedir. Yalnız söylemekle de kalmayıp, bunu hareketleriyle mücadelesiyle ispatla-mıştır. Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfının ve tüm sınıfların, edilen köylü ve kentli e-mekçilerin haklarını, çıkarlarını, düşürlük-lerini hiç yılmadan cesaretle savunma par-tidir.

• "Sımdı seçim zamanıdır. Sımdı halktan ö-yü alabileceğimiz işçi partilerinde de içtisin, emekçinin, köylünün, dar gelirilerin, yoksul-un ve işsiz derhailerinden yurt dışındaki işçilerinin meclislerinden söz etmekte, bol keseden vaatlerde bulunmaktadırlar. A-ma gerçekleri tecrübelerimiz biliyoruz ki se-çimler geçip de Meclis'e girdiklerinde bu vaatlerin unutulur, çünkü olan işçilerin emekçilerin partileri değildirler. Bu partile-rin hemen hepsi, geçmişte, ya parti olarak iktidarda olmuşlar, veya kişiler olarak za-manın iktidar partisi içinde yer almışlardır. Bugünkü durumdan hepsi sorumlulardır. Çünkü bugünkü durum, geçmişte yapılan-ların, geçmişte izlenen politikaların sonucudur. Dün, bugünü doğurmuştur. Yalnızca sosyalistler, Türkiye İşçi Partilleri dün de, bugün de, eldim olanı, içtisin, emekçiden,

yoksul köylüden yana, büyük sermayenin, patronların ağaların partilerine karşı ça-ğasma mücadelede vermişlerdir. Bunu 1965 - 69 yılları arasında on beş temsiliyetli T.B.M.M. büyük bülendükleri zaman ispatlamışlardır. O yıllarda, o zamanın Türkiye İşçi Partisi'nin Mecliste yürüttüğü işçiden emekçiden yana mücadeleleri onlardan önce, ne de on-dan sonra başka hiç bir parti yürütmemiş-tir, milletvekilleri ve senatör sayıları çok da-ba fazla olduğu halde yürütmemişlerdir.

• "Bu seçimlerde Türkiye İşçi Partisi Mec-lis'e girince, içtisin emekçiden yana müca-delesini aynı azimle sürdürecektir."

VATAN TOPRAKLARI, NE SATILIKTIR, NE KİRALIK.

(Nihat Sargın, Genel Sekreter
11.5.1977)

• "1965'de Türkiye İşçi Partisi Amerika'ya verilen ülere karşı kampanyayı başlattığı zaman da Başbakan olan Demirel bunu "üs yok, tesis vardır" diye geçirmeye çalış-mıştı. Fakat şimdiki Londra'da Carter'e yalva-rarak Türkiye'deki üler karşılığında kira al-maya çalışmaktadır.

• "Amerika ise bu seçim döneminde kit-lelerle Amerikan emperyalizmini karşı mevcut direnişli bir ölçüde olsun yumula-mak ve tüm burjuva partilerin rahafat-lamak üzere salınen anlaşılmaya tarafat ol-duğunu belirtmek gereğini duymakta ve oya-lamayı sürdürmektedir.

• "Amerikan Meclisi henüz onaylamadığı için Demirel'in yakındığı, Türkiye'de ise bir olup bittiyi getirilmeye çalışılan -savunma iştirakli anlaşma-nın işçi ve emekçilere i-tice bilimsel gerekir. Türkiye Cumhuriyeti-nin egemenlik hakkını ihlal eden bu an-laşma, Anayasa'nın 4. maddesine aykırı-dır; vatan toprakları üzerinde Amerikan hükümetine ulusal egemenlikte bağdasma-yın hakları tanıması nedeniyle Anayasa'nın 3. maddesine de aykırıdır. Nihayet üs ve tesislerle Amerikan askerlerine Türkiye Cumhuriyeti kanunları dışında ötek bir sta-tüs ve Amerika hükümetine ayrıcalıklı ta-nınması ile, Türk Ceza Kanununun 125. maddesindeki düm cezaları gerekirken -... Devletin hakimiyeti altında bulunan topraklardan bir kısmını devlet idaresinden ayırmaya matuf bir fili- tanımına girmek-tedir.

• "Bütün burjuva iktidar ve partilerine hatırlatıyoruz :

Vatan toprakları ne satılıktır, ne de ki-ralık. Bu anlaşmadan vazgeçmeli; Ame-rikan üleri tamamen kapatmalı; NATO'dan, CENTO'dan ve Ecevit hükümeti zama-nında girilen ekonomik NATO niteliğindeki Enerji Ajansı'ndan kesinlikle çıkılmalıdır."

CHP - AP KOALİSYONU.

(Nihat Sargın, Genel Sekreter
12.5.1977)

• "Sayın Ecevit seçim stratejisini anlatı-rken CHP'nin tek başına iktidara gelmesinin kesin ve gerekli olduğu görüşünü tekarla-

maş ve suçlandırma hesap sorulacakına ye-niden söz vermiştir. Oysa birkaç gün önce bildirilen -CHP - AP koalisyona kurmayaca-ğını- belirtmişti.

• "CHP'nin tek başına çoğunluğu elde et-me iddiası ile seçimlerden sonra bir koalisi-yon reddetmesi birbiriyle çelişmektedir. Tek başına iktidar olacağına emni olmanın bir koalisyondan söz açmasına hiç gerek yoktur. CHP, İzmir konusundanda beri bu çelişkiye inandırıcı bir açıklayıcı getirebilmiş değildir.

• "Bu durumda akla ilk olasılık gelmek-tedir. Birincisi, CHP - AP koalisyona iste-yen iç ve dış çevreleri, tek başına iktidara gelebilmesi için yardımcı çıarmıştır. Dige-ri ise MC ile seçime giderek cinayetler or-tamında işçi ve emekçi oylarını toplayaca-ğını uman CHP'nin bu hesabının bozulma-ya bağlandığını anlaması ve işçi, emekçi ve memurları bir AP - CHP koalisyona korku-suyla kendisine çekmeyi planlamış olma-sıdır.

• "Aslında CHP lideri, CHP - AP koalisi-yonu tündren reddetmemiş, AP cinayete-ten elini çekmedikçe koalisyon yapmamı-ş demmiştir.

• "Artık, AP'nin cinayetlerden elini çeke-ceği ve demokratik bir parti olacağı umu-dunun kesinlikle terk edilmesi gerekir.

• "Diğer yandan, CHP, AP ile koalisyon yapmayacağına belirtir, seçim öncesinde, gerek MC ile erken seçime gire, gerek 12 Mart seçimlerini liste bağlamaya getirme-de işçi ile birlikte davranmaktan geri dur-mamıştır.

• "12 Mart'ın dört sorumlusundan İstan-bul Sıkıyönetim Komutanı AP'den, Türün'ün muavini ve 12 Mart'ın Deniz Kuvvetleri Ko-mutanı CHP'den, 12 Mart idması sıkıyö-ne-tim mahkemesi başkan AP'den, Eskişehir Sıkıyönetim Komutanı ise CHP'den liste bağ-larına getirilmişlerdir. Böylece 12 Mart'ın sorumluluğu ve sorumluları CHP ile AP a-rasında paylaşılmıştır.

• "Oysa MC döneminin hesabı, kontr- ge-rilla gibi devlet içişleri sorunsuz örgüt-leriyle birlikte 12 Mart döneminde kadar uzan-makta, birbirine bağlanmaktadır.

• "12 Mart'ın sorumlularını ve sorumlu-luğu taşıyanlar MC döneminin de hesa-bını soramazlar.

• "Hesabı ancak 12 Mart'ın ve MC dö-ne-minin zulumunu çeken, bunlara karşı dire-nen işçi ve emekçiler sorabilir. Bu yüzden Türkiye İşçi Partisi -Meclis'e gireceği, he-sap soracağı- demektir."

çark başak.

Bugünlerde partilleri yoğun bir alit-as-yon ve propaganda çalışması içtindirler. Bir yandan sosyalizm bayrağını mecilesi dik-mek için parlamentoya yönelik, diğer yan-dan ise seçim önemi olanaklarını dege-relendirerek örgütlenemizi güçlendirmeye yönelik olarak yapılan alitasyon ve propa-ganda çalışmalarını ikna edici olması son derece önemlidir. Açıkça toplantılarında, kalve toplantılarında ve tek tek kitlelere ye-ni politikalar ilân etmekte oldukları olduğu Yü-nüsel çalışmalarında ikna edici olabilmek için ise alitasyon ve propaganda çalışmalarını bel-

li bir sistem içinde ve mümkün olduğun-ca somut konulara dayanarak yapmak gerek-mektedir.

Hem sistemi, hem de somut konuları ve verileri bulmada partillerin basvuracağı temel kaynaklar Parti programı, diğer bro-şürler, yayınlanan ve yayınlanacak olan parti bültenleri, Demokrasi bildirgesi, Se-çim bildirgesi, ÇARK BAŞAK, YURT ve DÜNYA partilerinin çıkarmakta olduğu Yü-nüsel, Çark başaklar, diğer gazetesidir.

Bu kaynakların artırılması amacıyla

Kapitalizm işçi ve emekçilerin gerçek bir barınak bile sağlamaz

Büyük, tekeli sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin, toplumun ezil çoğun-luğu üzerinde ki sömürlerini yoğunlaştırma politikası, emekçi kitlelerin gitgide daha kö-tü yaşam koşullarına mahkum edilmesine elele gitmektedir. İşçi ve emekçi kitlele-rinin bir kısır kaynağı haline dönüştüröl-mesi, toprakların, onları edinen tutanlara sürekli gelir sağlayın bir araç haline tu-tulması, işçi ve emekçi kitlelerin daha da ağırışan bir sömür altında ezilmesine kaynaklık etmektedir. Türkiye'de son üç yılda tüm yatırımların yüzde 25'i konuta yatırmıştır. Bu yüksek oran, konut yatırımlarının karlılığını bir sonucudur. Fakat bu karlılık, en başta, yapılan konutların dayanıklı, kalitesiz biçimde yapılmasıyla sağlanmaktadır. Arsa fiyatlarının hızla yükselmesi, ömür henüz dolmamış yapıların yıkılarak yenilerinin yapılmasına yol aç-maktadır. Yapılan konutlardan bir bölümü son derece lüks ve masraflı, onbinlerce ge-cekonda ve ev ise en basit olanaklardan yoksun ve yetersizdir.

Uzun ve gereken atılımlara sahip bir-konut bulmanın böyle büyük bir sorun du-rumuna gelmesi Türkiye'ye has değildir. İngiltere, Federal Almanya, İtalya gibi gelişmiş kapitalist ölkelerde de kiralar al-bildiğine yükselmekte, arsa fiyatları gö-rülmeye miktarlara çıkmakta, öte yandan tip-ki Türkiye'de olduğu gibi yüzbinlerce aile barınacak yer ararken, onbinlerce daire, ev, oda yüksek kiralara istendiği için müşteri beklemekte, boş durmaktadır. Bu ölkelerde burjuva basını bile, sağlıklar bir şehirlenme ve konut sorununun çözümünü için, şehir to-prakları üzerinde ötek mülliyetin sanırları-dırmasının zorunluluğunda bahsetmeye başlamıştır.

Fransa'da Ulusal İstatistik ve Ekonomik Araştırmalar Enstitüsü'nün verilerine göre 8 - 10 odalı ve daha 10 ve daha çok odalı büyük evlerde genellikle 1 - 5 kişilik zengin aileler oturmaktadır. Öte yandan sayın 300 binin aşkın tek odalı evlerde oturanların bü-lüğü çoğunluğu ise 4 ve daha çok kişiden o-luşan kalabalık ailelerdir. Bu tür tek odalı evlerin 22 bin kadardır 6 - 10'ar kişilik a-i-leler oturmaktadır. Diğer odalı 178 bin evde 6 - 7 nüfuslu aileler oturmaktadır. İki odalı 75 bin evde ise 8 - 16 kişilik aileler barın-maktadır. Eldo tam ve güvenilir bilgiler ol-mamakla birlikte Türkiye'deki durumun Fransa'dakinin de kötü olduğu kolayca tahmin edilebilir.

Geri ve başını kapitalist ölkelerde, şehri nüfusunun en az üçte biri ilkel ve kö-tü şartlarda gecekondularda yaşamaktadır. Gelişmiş kapitalist ölkelerde gecekonda o-larak tanımlanan tipte evler yaygın olma-

Çark Başak'ta bu sayda Konut, Vergiler, Kredi ve sosyalizmin madali bir gerçeklik o-larak varlığı ve başarıları üzerine yazılar yer almaktadır. Bu yazılar propaganda ve alitasyon çalışmalarında bu boyluğu doldu-rabilecek niteliktedir.

Ayrıca ÇARK BAŞAK'ın ilk sayısından bugüne kadarki sayılarına bir göz atmak. Emperyalizm, NATO, CENTO'nun partilerin yaptığı somut eylemlerine kadar hemen her konuda partillerin kaynak bulması için ge-rekli ve yararlı olacaktır.

Bütün kapitalist ölkelerde ev kiraları son derece yüksektir. Bu nedenle birçok ev boş kalmaktadır. Örneğin İtalya'da belli bir günde 7 milyon 400 bin evde oturulan boş durmakta, yalnız Roma şehrinde yeni ya-pılmış 50 binden fazla evin açığı yetecek kiracı beklediği tesbit edilmiştir.

Sosyalist ölkelerde aylık gelirin % 4-10'unun sarfedildiği konut harcamaları kapita-listlerin çok yüksektir. Kapitalist ölkelerde ev kiralama oranları ev kirasının % 30-40'ını bulmaktadır. Batı Avrupa ölkelerinde son yıllarda ev kiralalarının yil-da ortalama % 10-12 artışla bildirilmektedir. Türkiye'de kira için ayrılan paranın toplam gelir içindeki payı da, kiralaların yıl-dışı artış hızı da çok daha yüksektir. Öze-llikle büyük şehirlerde kira için yapılan ö-demeler işçi ve emekçi ailelerinin aylık ge-lirlerinin % 50-60'ını bulmaktadır. Öte yan-dan son üç yıl içinde ev kiralalarının ortalama 15 - 2 katına çıktığı bildirilmektedir.

İşçi ve emekçilerin gerçek birer konut sahibi olmaları için varolan imkanlar iyice sınırlıdır. S.S.K. öyelerinden 1975 yılında sadece yüzde 6,7'ini konut kredisi kullanabıl-mışlardır. Bunlardan da ötek birinin yaptır-dıkları ya da satın aldıkları konutu kendileri kullanmayıp, sattıkları ya da başkalarına kiralandıkları bililmektedir. Üstelik S.S.K.'dan ya da Emlak Kredi Bankası benzeri başka kaynaklardan kredi alırların % 95'inin yüksek masaf ve öcretli kişiler olduğu tesbit edilmiştir.

Tüm kapitalist ölkelerde olduğu gibi Türkiye'de de konut sorununun köklü bir çözüme ulaştırılması, bu soruna yolaçan te-mel unsurun, kapitalist işçilerin getirdiği a-rırmaların ortadan kaldırılması ile mümkündür. Ancak, sorunun çözümüne doğru ilk adımlar olarak, toplu konut yatırımla-rının, emekçiler yararına, kamu kuruluşları e-tile gerçekleştirilmesi, devletin modern tek-nolojinin sağladığı en ileri imkanları kulla-rarak emekçiler için çok sayıda lüks kö-nut yapması, şehir topraklarının ve kıyıla-rın kamulaştırılması, uğrunda mücadele e-dilmesi gereken hedefler olarak ortaya çı-kmaktadır. Toplu ulaşımı sağlayıcı, çevre kirlenmesini önleyici ve modern kentleşme gereklerini uygun olarak, her alenlin bir konuta kavuşması böyle bir yolla gerçek-leşme imkanı bulabilir.

sayfa 6

sayfa 7

Dünya Sosyalizme Gidiyor

Sosyalizmin bir plan ya da hayal olmak tan çıkıp sosyalist ülkelerde somutlaşması, bir dünya sistemi olarak her alanda başarılarını kanıtlaması, burjuvazinin özel ve yığın kara propagandaından neden olmaktadır, kapitalizm ile sosyalizm arasında toplum hayatının tüm alanlarında süren yarışın sonuçlarının geniş emekçi kitlelerden gizlenmesi için eden gelen çağa esirgenmektedir.

Gerçekten olimpiyatlar, uzay yarışları gibi geniş kitlelere ayrı istemez, yansayan olaylar dışında, iki sistem arasındaki yarışın bugünkü durumu yeterince bilinmemektedir. Oysa, bu yarışın günümüzde ulaştığı boyutlar, kapitalizmin insanlığı ileriye götürme yeteneğini çoktan yitirmiş, emekçi kitlelerin yaşamsal sorunlarına hiçbir çözüm getiremeyen bir sistem olduğunu ortaya koymaktadır. İki sistem arasındaki yarışın gerçek niteliğinin geniş kitleler tarafından kavranması ve burjuvazinin sosyalizm konusunda yaratmaya çalıştığı yanılgıların yıkılması için mücadele, sosyalistlerin en başta gelen görevlerinden biridir.

Bugün kapitalist sistemin çözemediği temel sorunlar, kapitalist sisteme bağlı ülkelerde günlük hayatı ayrılmaz bir parçası haline gelmiştir. O kadar ki, örneğin her yirmi çalılabılır insanın en az birinin, hatta kimi zaman üç yada dörtünden işsiz olduğu bir ülkede doğup büyüyen yarıdan bir işçi yada emekçinin işsizlik ortadın kalktığı bir toplumun gücünün önüne estirebilmesi neredeyse olanaksızdır. Yine fiyat artışlarının bir yolda yüzde 5'in altına düşmediği, rahatça yüzde otuz, kırka, kırkbeş olduğu bir ülkede yaşayanların, fiyatların artırmadığı, hatta düşüğü bir toplumun varlığını insanın bile gerçekten zorudur.

1965 yılı tüketici maliyeti, endeksi 100 olarak kabul edildiğinde 1974'te bu endeksin

ABD'de 157, İngiltere'de 185, Fransa'da 170, Federal Almanya'da 143, Japonya'da 200'a çıktığı, yani on yıl içinde fiyatların birbircu - iki kat arttığı ortaya çıkmaktadır. Buna Karşılık Sosyalist Birliği'nde 1965'te 100 olan endeks 1974'te yine 100 olarak kalmış, Bulgaristan'da sadece 103'e, Çekoslovakya'da 110'a, Polonya'da 116'ya yükselmiştir. Alman Demokratik Cumhuriyeti'nde ise 96'e düşmüştür. Son beş yılda fiyatlar Arjantin'de altı, Endonezya ve Portekiz'de iki, İran, Hindistan ve Yunanistan'da birbircu - iki kat arttığı hatırlanacak olursa yukarıda sözü edilen kavrama zorluğu daha iyi anlaşılır.

Kapitalist ekonomiler sık sık dönemsel bunalımlara uğralmaktadır. Bu bunalımlar 1929 - 1931 ve 1973 - 1975 dönemlerinde olduğu gibi ekonomide gelişmesinin bütünüyle doğrudur, hatta üretimde gerilemeye dönüştüğü büyükölçekte ulaşabilmektedir. Buna karşılık, üretici güçlerin merkezi bir planlama ile en rasyonel biçimde kullanılması sosyalist ülkelerin kararı ve yoksak bir gelişme hız göstermelerini sağlamaktadır. Örneğin son beş yıl içinde Karşılık Ekonomik Yardımlama Konseyi'ne (COMECON) üye sosyalist ülkelere sanayi üretimi yolda ortalama yüzde 87 artarken, bu hız Ortak Pazar ve ABD'nde yüzde 1 dolaylarında kalmıştır. 1950'de Sosyalist Birliği ile Doğu Avrupa'daki sosyalist ülkelerin dünya sanayi üretimi içindeki payları yüzde 17, ABD'nin yüzde 44 ve bugünkü Ortak Pazar ülkelerinin yüzde 22 idi. 1974'te Karşılık Ekonomik Yardımlama Konseyi'ne üye dokuz ülkenin (Bulgaristan, Çekoslovakya, Alman Demokratik Cumhuriyeti, Macaristan, Moğolistan, Polonya, Romanya, SSCB ve Küba) dünya sanayi üretimindeki payı yüzde 30'e çıkmış, ABD'nin payı yüzde 25'e ve Ortak Pazar ülkelerinin payı yüzde 16'ya düşmüştür. Bu rakamlar, sosyalist ülkelerin, burjuva ideolojilerinin iddia et-

tikleri gibi 'yoksulluğun yayıldığı', ülkeler olmaktan çok uzak olduğunu kanıtlamaktadır.

Burjuva ideolojilerinin bu yalan ve iddiaları, gerçekten, kapitalist ülkelere yoksulluğu, sefaleti sadece işçi ve emekçi kitlelerin yaşayışlarını gözlemlemekle biricci amaçlanmamaktadır. Sosyalist ülkelere, ABD'de olduğu gibi nüfusun yüzde 51'in kişisel tüketimlerini yüzde 77'sine sahip olması, usul gelirin yüzde 41'ine el koyması gibi bir durumun benzerine daha raslamak mümkün değildir. Federal Almanya'da olduğu gibi bir büyük tekelcinin (F. Fliki) zenginliğinin Münih gibi bir şehir bütün arazisini tek başına satın alabileceği, Frankfurt şehrindeki bütün çalısanların bir yıllık ücretlerini karşılayabilecek güce sahip olması da söz konusu olamaz. Sosyalist ülkelere başkalarını sömürerek yaşamak mümkün değildir. Bu anlamda, aslında sadece sınıf farkılıklarının olduğu toplumları da geçerli bir tanımlama olan 'zengin - kişi' yoktur. Ama resmi Amerikan belgelerine göre (US News and World Report) her sekiz Amerikalıdan biri yoksulluk içinde ve Amerikan nüfusunun yüzde 12'ini temel günlük ihtiyaçlarını karşılayabilmek için yardıma muhtaçtır. İngiltere'de 1 milyon 345 bin aile resmi istatistiklere göre asgari geçim düzeyinin altındadır. Öteki kapitalist ülkelerin büyük bir çoğunluğunda yoksulluk daha da yaygındır. Sosyalist ülkelere ise, zenginler olmadıkları gibi 'yoksul' da yoktur. Dolayısıyla eğitim-zik, sağlık hizmetlerinden yararlanamama, kültürel geleceğe güvenememe gerilikte yoktur.

Sömürücü sınıflar, işçi ve emekçi kitlelerin kapitalizm ile sosyalizm arasındaki tarafsız yarışın özdü kavramalarından ve içinde yaşadıkları kapitalist düzen sosyalizm yönünde değiştirmek için devrimci mücadelede katılmalarından korkmaktadır. Bu yüzden sosyalist ülkelere karşı gerçekçi kitlelerin gözünden, kulağından uzaklaştırmak, bu kitleleri sosyalist ülkelere ilgili masallarla avutmak için ellerinden geleni yapmaktadır. Sosyalistlerin, Etkeneleşme burjuvazinin sosyalizm hakkında yayılmak istenen, çarpıtmaları sergilemek, onların yerine doğru görüşlerin kökleşmesini sağlamak, kapitalizm ile sosyalizm arasındaki yarışın sonuçlarının geniş kitlelere ulaşmasını için harcamaları çabalar, sömürücü sınıfların ideolojik egemenliğini sürdürmesini ve yıkılmasını belirleyici olmaktadır.

Emperyalizmin Desteği İşbirlikçileri Kurtaramayacaktır

Milliyetçi Cephe hükümetinin baş Demirelin NATO Bakanlar Konseyi'nin toplantısı dolayısıyla Londra'da yaptığı temaslara, ülkemizin geleceğini çok yakından ilgilendirmektedir. Hem uluslararası, hem de ülke içindeki iktidar açısından Demirelin temaslara, emperyalizmin Türkiye'ne işçilerine yeni bir müdahalesinin hazırlıkları, ya da varolan bir müdahalenin tamamlanması adımları olarak görülmelidir.

Demirelin Londra'daki temalarının başlıca konusunu ABD'nin Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosu ve Türkiye'deki ABD üslerinin durumu oluşturmaktadır. Demirelin Carter arasında yapılan görüşmede, ABD Eşgiası içindeki kadar ilk kez Türkiye Dişlişlerinin diline yakın bir dil kullanmıştır. Silah ambargosuna Kıbrıs sorunuyla biricere bağlamayı 'kişisel olarak' doğru bulmadığını söylemiştir. Carter, Türkiye'ye 1978 yılına ilişkin 175 milyon dolarlık silah satımı önerisinin Kongre'ye onaylanacağını, 29 Mart 1978'de imzalanmış Türkiye - ABD ikili anlaşmasının ise onaylanmasını isteyeceğini sözlerine eklemiştir.

Silah ambargosu ve ikili anlaşma sorununun, bu sorunu yaratırları ve önünü açabilecek gelenler tarafından giderek derice derice yunuslaşma yoluna gidilmesi eshinde yapılacak bir yan yoktur. Buna şaşılmak için, ambargoyu ya da ikili anlaşmayı tek başına bir amaç olarak görmek, bunların daha geniş politikaların birer aracı olarak kullanıldığını unutmak gerekir. Her aracı kullanılımasının bir bedeli vardır ve silah ambargosu sorunu baş amaçlar için yaratılarak de bir bedelin ödemesine katılmaktadır. Örneğin Türkiye'deki en işbirlikçi burjuva partilerinin bile ABD'ye karşı mesaleli bir görüşme burjuvazinin siyeye çekmek gerekmıştır. Fakat asıl amaç yaklaşıldıkça, ödenen bedelin de geri alınması, çözümlenmek için bir neden yoktur. Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçi basını, şimdi, ödenen bir bedelin izlerini silmeye koyulmuştur.

Unutulmaması gereken noktalardan birincisi, silah ambargosunun, yalnızca Türkiye'nin Kıbrıs politikasını kontrol etmenin bir aracı olmadığıdır. Ambargo, aynı zamanda Kıbrıs Rum topluluğundaki gelişmeleri ve Yunanistan'ın politikasını etkilemenin ve yönlendirmenin bir aracı olarak ortaya çıkmıştır. Türkiye karşı uygulanan ambargo aracılığıyla ABD Kıbrıs Rum topluluğundaki Amerikan emperyalizmi ve NATO ile işbirlikçi taraflarının güç kazanmasına olanak sağlamıştır. Yunanistan'daki gerici hükümet de emperyalizmi işbirlikçi politikasını gülemek, Kıbrıs konusundaki politikasını NATO çerçevesinde ortaklaşa dayandırmak için ambargoya yön vermiştir. havadan yararlanmıştır. Gelişmeler, A-

lina hükümetinin Kıbrıs Rum yönetimi üzerindeki etkinliğini artırmaya ve ABD'nin Kıbrıs üzerinde Atina hükümeti aracılığıyla denetim kurma imkânının genişlemesine yol açmıştır.

ABD, kendisinin destek koymamak için Türkiye ile Yunanistan'ın giriştiği yarış, Kıbrıs sorunu NATO çerçevesi içine kaydırılabilmek için ustaca kullanmıştır. Karanmanlı hükümeti bu koşullarda ABD ile bir ikili anlaşma için pazarlığı oturmuş. Yunanistan'daki ABD askerleri için yeni pazarlık ları sonunmuş, NATO'nun askeri kanadında, geri dönen hazırlıklara başlamıştır. Carter'in ABD'deki seçim kampanyası sırasında ve seçildikten hemen sonraki günlerde takındığı 'Yunan dostu' görünüm, Kıbrıs Rum yönetiminin ABD paralelinde gelişmeleri hızlandırmıştır. Denktas ile Makarios arasındaki bilinen görüşmeden sonra, Kıbrıs sorununun bütünüyle NATO çerçevesi içine hapşedilmesi dönemi de başlamıştır. Türkiye ve Yunanistan'ın uyutukları ABD - barış - planının Kıbrıs'taki ilk toplama empoze edilmesi girişimleri hızlanmıştır.

Silah ambargosu gibi Türkiye - ABD anlaşması da, Kıbrıs sorununun NATO içine kaydırılmasında bir manevra olarak kullanılmıştır. Kongrenin Türkiye - ABD ikili anlaşmasını onaylaması, ABD'nin Kıbrıs Rum toplumu ve Yunanistan halkı üzerindeki şantaj politikasının aracı yapılmıştır. Karanmanlı hükümeti, bu konuyu, NATO'ya geri dönüş çalışmalarını hızlandırmak için ustaca kullanmıştır.

Carter, Beyaz Saray'a girişinin daha ilk günlerinde Türkiye - ABD ikili anlaşmasını Yunanistan - ABD anlaşmasıyla yanına ele alınıp çözülebileceğini açıklamıştır. Zaman bu açıklama sadece bir yanıyla el alınmıştır. Türkiye - ABD anlaşmasının onaylanmasından önceki olarak eteklenmesi biçiminde yorumlanmıştır. Başkan Carter'ın son olarak Londra'da Türkiye - ABD anlaşmasını 'çok kısa bir sürede değil yakın gelecekte' onaylanacağını vaad eden sözleri de gerçekten ilk açıklamasının bir devamıdır. Sadecce, artık sonuca doğru yaklaşıldığını göstermektedir. ABD Bakanının, 'Türkiye'ye silah satışı ile Kıbrıs sorunu arasında bir bağ görmediği', açıklaması da, silah ambargosunun Kıbrıs sorununun NATO çerçevesi içine kaydırılmasındaki işlevini tamamlaması olarak yorumlanmak gerekir.

Silah ambargosunun kaldırılması olarak Türkiye - ABD ikili anlaşmasının gündüğe girmesiyle, emperyalizmin Türkiye üzerindeki baskı ve kontrolü daha da yoğunlaşacaktır. Özünde yurı topraklarını kiraya vermekten, topraklarımızın bir bölümlerinden vazgeçilmesinden başka anlam

taşımayan bu anlaşma ile, ülkemizin bağımsızlığı kadar egemenliği, hükümlerini de çiğnemiş olacaktır. (Çark Başak, 'Vatan Toprakları Satılık veya Kırık Değildir', 18 Nisan 1978, sayı 5) Topraklarımızdaki ABD ve NATO askerleri ve ikili anlaşmalar, günümüzde uluslararası ortamı zehirlemeye gitmiştir daha büyük bir etki yapmaktadır. Emperyalizm, yumuşama ortamını dinamitleme politikasını ülkemizin topraklarını el etme çabası içindedir. Topraklarımızdan, dünya barışının başlıca güvencesi olan sosyalist ülkelere karşı bir tehdit aracı olarak kullanılması karşı çıkarak, bütün yurtseverlerin vazgeçilmesi gerektirir. ABD ile tasarlanan yeni anlaşmalar, böylece güvenciliği tehdit altında düğün ülkeleri Türkiye arasındaki ucuşumu daha da derinleştirerek, ülkemizi bütün hem bölgedeki hem dünyadaki anti - emperyalist hareketlere karşı karşıya getirecektir. Yürüdü müş böyle bir baskı ve bağımlılık altında tutan bütün anlaşmalar feshedilmeli, NATO ve CENTO'dan çıkılmalıdır.

Silah ambargosu ve ikili anlaşma, yalnız Türkiye'nin dış politikasını kontrol etmeye için değil, aynı zamanda doğrudan doğruya iç politik gelişmeleri etkilemek için de kullanılmaktadır. İkili anlaşmanın yakın bir gelecekte onaylanacağını, seçimlere birkaç hafta kala sansasyonel biçimde açıklaması bunu en açık biçimde göstermiştir. ABD, bu tutumuyla, seçim kampanyası sırasında emperyalizmin işbirlikçi partilerin ve diğer örgütlerin etkisini artırıyor, anti - emperyalist hareketi, demokratik toplumsal muhalefeti zayıf düşürmeye planlamaktadır. Carter yönetiminin böyle bir yolu seçmesi, birkaç aylık ısratının başka örnekleriyle de uyum içindedir. Carter yönetimi, birkaç ülkelerin işçilerine aklıkça, yüksek sesle karşıya yönetimi gücündeymiş yönelik bir politika izlemiştir. Bu politikanın birinci silahı ise anti - komünizmdir.

Türkiye'nin iç politikasında tasarlanan yönlendirme de asıl üzerinde durulacak konu budur. Londra'daki NATO zirvesinde ambargo, ikili anlaşma, Türkiye - Yunanistan anlaşmaları, Kıbrıs ve üzerinde atılan tutukların mübadelesi, gücündeymiş olmuştur. Bu, yoğun bir antikomünizm ve antisosyete tene dayanarak yapılmıştır. Güneydoğu kanadının gücündeymiş için pratikte uygulanacak planlar da, yine böyle bir propaganda dayanakları gerçekleştirilmeyle yapılmıştır. Yeni ABD yönetiminin yaklaşımları seçimine yönelik etekleme çabası, ayrılmak olarak, seçim propagandasını antikomünizm ticaretine dayandıran güçlere, antikomünizm kampanyaya ve fiili uygulamalara destek olarak yöneliktir. İşbirlikçi iktidarı için sınıfa ve sosyalist hareketlere karşı açtığı bir saldırı kampanyası aracılığıyla, demokratik güçlerin etkisizleştirilmesi, sosyal demokrasinin büyük sermaye ve gerici partilerle uzlaşma eğilimlerinin teşvik edilmesi hesaplanmaktadır. Bu hesaplar, ancak kararla bir anti - emperyalist propaganda, demokrasiden yansıyan en geniş kitlelerin eylem birliğine yenilililil Emperyalizmin yaklaşılan seçimleri etkilemeye girişimlerinden panike kapılarak geridecek, sadece işbirlikçileri ve onları partilerinin içine yarıyacaktır.

	Sanayi Üretim		Doktor Başına Nüfus	Yılda Sinemaya Götme Sayısı	Kadınların Faal Nüfus içindeki Payı (%)	1000 Kişiy e Döğ en Süre (Gün)	İşsiz Sayısı (Milyon)
	1970=100	1974=100					
	1974	1975					Sonu
Sovyetler Birliği	133	108	303	18.4	44.0	299	—
Polonya	149	111	—	4.2	46.4	—	—
Macaristan	130	106	471	7.1	38.9	640	—
Çekoslovakya	150	107	431	6.1	42.5	525	—
Bulgaristan	142	112	499	8.1	45.7	321	—
Dem. Alman C. A.B.D.	124	108	557	5.0	41.3	608	—
İngiltere	117	89	652	5.0	29.5	486	9.0
Fransa	106	97	—	2.4	33.2	—	1.8
Fed. Almanya	123	90	—	3.6	27.9	655	1.4
İtalya	111	91	530	2.3	31.0	330	1.8
Japonya	120	88	502	10.0	—	106	2.0
	124	84	608	1.7	36.1	—	1.5

LONDRA ZIRVELERİ :

Saldırganlık sonuç vermeyecektir

Geçtiğimiz haftalarda kapitalist dünya da iki önemli -zirve- gerçekleşti. Birincisi, 7 - 8 Mayıs tarihlerinde ABD, Federal Almanya, Kanada, Japonya, Fransa, İtalya ve İngiltere devlet ve hükümet başkanlarını Londra'da bir araya getiren toplantıydı. İki gün sonra yine Londra'da yapılan ikinci zirve ise bu kez NATO Bakanlar Konseyi'nin başbakanlar düzeyindeki toplantısı oldu.

En üst düzeydeki bu iki toplantı emperyalist sistemin yönetici çevrelerinin uluslararası stratejilerinin bir kez daha sergilenmesine olanak sağladı. Buna bağlı olarak Türkiye'deki gerici, işbirlikçi iktidarı emperyalizmin bu stratejiyle tam bir işbirliği içinde olduğu yeniden gözlemlendi.

«Yediler zirvesi» olarak adlandırılan birinci toplantı, başlıca emperyalist ülkelerin ekonomik bunalıma karşı ortak önlemlerde birleşmesini amaçlıyordu. Toplantı gerçekleştiği sırada bu ülkelerin bazılarında işsizliğin artışı hızının son altı ayda ulaştığı düzey şöyleydi: Fransa'da yüzde 25, Federal Almanya'da yüzde 29, İtalya'da yüzde 16,2. Mutlak rakam olarak işsiz sayısı F. Almanya'da 1 milyon 800 bin, İngiltere'de 1 milyon 600 bin, Fransa'da 1 milyon 450 bin, İtalya'da 2 milyon, Birleşik Amerika'da 9 milyon dolayındaydı.

Yedi ülkenin ekonomik bunalıma karşı ortaklaşa davranma kararlılığının gösterilmesi için büyük çaba harcanan zirve toplantısı, temel sorunların hiçbirinde anlaşmaya varılmadan kapanmıştır. Toplantı sonrasında açıklanan «kararlar» lehine geniş bir reklam kampanyasının başlatılması olmasına rağmen, ortak bildiri herhangi bir yenilik taşımamaktadır. Bildirinin 2. maddesinde -her ülkenin kendi hedefini tutacaklarının, ancak güçlüklerle karşılaştığında birbirlerine yardım edeceklerinin- açıklanması, zirvenin asıl amacına yaklaşmanın bile mümkün olmadığını göstermektedir. Durumları görece iyi olan ABD, F. Almanya, Japonya ve Kanada'nın diğer dört ülkeye yardımcı olacak biçimde, ekonomilerinin dışa karşı korunmasını hafifletmek gibi bazı önlemler vermeleri sağlanamamıştır. Tersine üç hasta ekonominin, başta ABD ve F. Almanya olmak üzere diğerlerinin üstünüğüne fiilen boyun eğmeleri bir kez daha belgelenmiştir. Bildirinin formülasyonu, kapitalist dünyadaki anarşinin yine kendi gelişmesine bırakılması ve yeni sorunlar doğdukça çözüm aranması yolunun tutulduğunu göstermektedir. Ayrıca ABD ve F. Almanya'nın çatışmasına neden olan nükleer santral piyasalarının paylaşılması sorunu da çözülmemiştir. Uyum sağlanmış gözükten tek konu, OPEC ülkelerinin elinde bi-

rikmiş bulunan 45 milyar dolarlık fonun geri sökülmesi için Uluslararası Para Fonu'nun artırımı yapmasıdır.

Özetle yediler zirvesinin yarattığı umutların büyük bölümü, emperyalist ülkelerin kendi aralarındaki çıkar çelişkilerine çarparak dağılmıştır. Fakat emperyalizmin lider ülkeleri, bu başarısızlıklarını örtmek için koyu antikomünist bir üslupta birleşmişlerdir. Bunalıma karşı yükselen toplumsal mücadeleleri, demokratik hak ve özgürlüklere saldırarak durdurma konusunda aralarında tam bir anlaşma mevcuttur. Yedi ülkenin liderleri, sosyalizme karşı yönelttikleri ideolojik saldırılarını tekrarlamışlar, sosyalist ülkelerin işçilerine karşımayı sürdürmüşlerdir.

Yediler zirvesine «yenilikçi» bir görünüm verme çabasında, bu zirvenin yeni ABD Başkanının katıldığı bu türdeki ilk toplantı olmasının önemli bir rolü vardır. Carter yönetiminin emekçi kitlelere kapitalist dünyanın gelişmesinde bir yenilik unsuru olarak gösterilmesini, hemen bütün Batı Avrupa ülkelerinin yönetici çevreleri benimsenmiştir. Batı Avrupa kapitalist ülkelerinin liderleri, ABD ile aralarındaki köklü anlaşmazlıklara rağmen, «Amerikan öncülüğü» imajının korunmasını bir rahatlama unsuru olarak görmektedirler. Fakat temel sorun, öncülüğün nasıl yorumlanacağı sorunudur; ABD kapitalist sistemin güçlüklerini göğüslemekte mi öncülük edecektir? Yoksa ABD'nin bir an önce bunalımı atlattırması için diğer ortakları o'nu arkadan itmek için seferber mi edilecektir? Ne kadar birlik -beraberlik gösterileri yapılsa yapılınsın bu sorulara ortak bir cevap alınması mümkün değildir.

Gelişmiş kapitalist ülkeler, ekonomik bunalımı kısa sürede atlama ve yeniden hızlı bir gelişme dönemine girme varsayımını bırakmış gibidirler. Hesaplar, enflasyon ve işsizlik gibi temel hastalıkların uzun dönemde de süreceği varsayımına göre yapılmaya başlanmıştır. Tekeller sürekli enflasyon ve işsizliğe dayalı bir gelişme stratejisini dayatmaktadır. Böyle bir stratejinin, ancak tekeli devletin işçi sınıfına, emekçi kitlelere, demokratik hak ve özgürlüklere karşı girişeceği genel bir saldırıyla uygulanabileceği bilinmektedir. Sosyalist ülkelerin sürekli ilerlemesi, işçi sınıfının ve genel demokratik hareketin kararlı yükselişi, ulusal ve toplumsal kurtuluş davasının hızla yaygınlaşması, emperyalizmin en gerici ve saldırgan çevrelerinin harekete geçirmektedir.

Yediler zirvesinin yaydığı pembe bulutların hemen arkasından ortalığı NATO'nun

simsiyah kömür bulutları kapladı. NATO Bakanlar Konseyi, kapitalizmin genel bunalımının derinleşmesinin kamçılacağı militarist ve antikomünist histerinin yeni bir nöbeti biçiminde geçti. Konsey toplantısından sonra yayınlanan ortak bildiri, silahlanmaya her ne pahasına sürdürme ve soğuk savaş tehdidiyle barış güçlerinin bazı önlemler koparma eğilimini doğruladı. Bildiri'de, NATO silahlarının standartlaştırılmasında ABD'nin rolünün vurguyla belirtilmesi, ABD'deki, emperyalizmin en saldırgan unsurlarının üstünlüğünün kabul edilmesinin ilan edilmesi anlamını taşıyordu. Bu, barış güçlerine savrulan yeni bir tehditti.

Kapitalizmin genel bunalımının günümüzdeki özelliği, iki sistemin barış içinde birarada yaşamaya koşullarında sürmesidir. Yumuşama (detant) uluslararası ilişkilerdeki başlıca eğilim haline gelmiştir. Yumuşamanın politik alandan askeri alana yaygınlaştırılması, genel ve tam silahsızlanmaya giden yolu açması günün sorunudur. Bu koşullarda emperyalizm saldırgan amaçlarını ideolojik bir kılıf içinde gizleme zorunluluğunu hergün daha çok duymaktadır. Emperyalizmin barış ve demokrasi güçlerine karşı saldırılarında ideolojik saldırının, bu arada antikomünizmin ve antisovyetizmin rolü artmaktadır. Son bir yılda sosyalist ülkeler karşı yoğun bir karalama ve iftira kampanyası başına açılmıştır. «İnsan hakları»nın savunulması perdesi arkasında yürütülen bu kampanyaya kapitalist ülkelerin en yetkili devlet adamları bile doğrudan doğruya katılmaktadırlar. NATO Bakanlar Konseyi'nin ortak bildirisinde de aynı saldırı ve karalamalar üstü kapalı olarak tekrarlanmıştır.

Bu kampanyanın amacı, uluslararası ortamda meydana gelen olumlu gelişmelere gölge düşürmekten, soğuk savaş ortamını geri getirme hesaplarını gizlemekten başka birşey değildir. 1975 yılında imzalanan Helsinki Nihai Belgesi ilkelerinin sabote edilmesi, böylece bugüne kadar atılan adımların geri çevrilmesi istenmektedir. Helsinki belgesinin uygulamasıyla ilgili ilk uluslararası toplantı bu Haziran ayında Belgrad'da yapılacaktır. NATO ülkeleri bu değerlendirmeye toplantısına gelmeden önce Helsinki belgesini mümkün olduğunca sakatlama çabasındadırlar.

Emperyalizmin, uluslararası ortamı yeniden gerginleştirme girişimleri, ülkemizin ulusal bağımsızlığını ve egemenliğini tehdit altında tutmaktadır. Emperyalizm kendisine bağımlı ülkelerin ve bu arada Türkiye'nin işçilerine daha çok müdahale edebilmek için antikomünizmin etkinliğinden medet ummaktadır. İşbirlikçi iktidarlara da ulusal egemenlikten verdikleri önlemleri, yoğun bir antikomünist ve antisovyet kampanya arkasında haklı çıkarma çabasındadırlar. NATO Bakanlar Konseyi'ndeki soğuk savaş naralarının, bu saldırgan ittifakın güney kanadını güçlendirme çağrıyla birleşmesi rastlantı değildir. Antikomünizm, onun en saldırgan biçimi olan antisovyetizm, sosyalist ülkelerin işçilerine karşı hedef alan saldırılara karşı mücadele, günümüzde emperyalizme karşı verilen ulusal bağımsızlık mücadelesinin ayrılmaz, en güncel parçaları arasındadır.